

REALITATEA
ILUSTRATĂ
SUPPLEMENT

Mr. 886 — Anul XVII
3 - 10 Febr. 1944

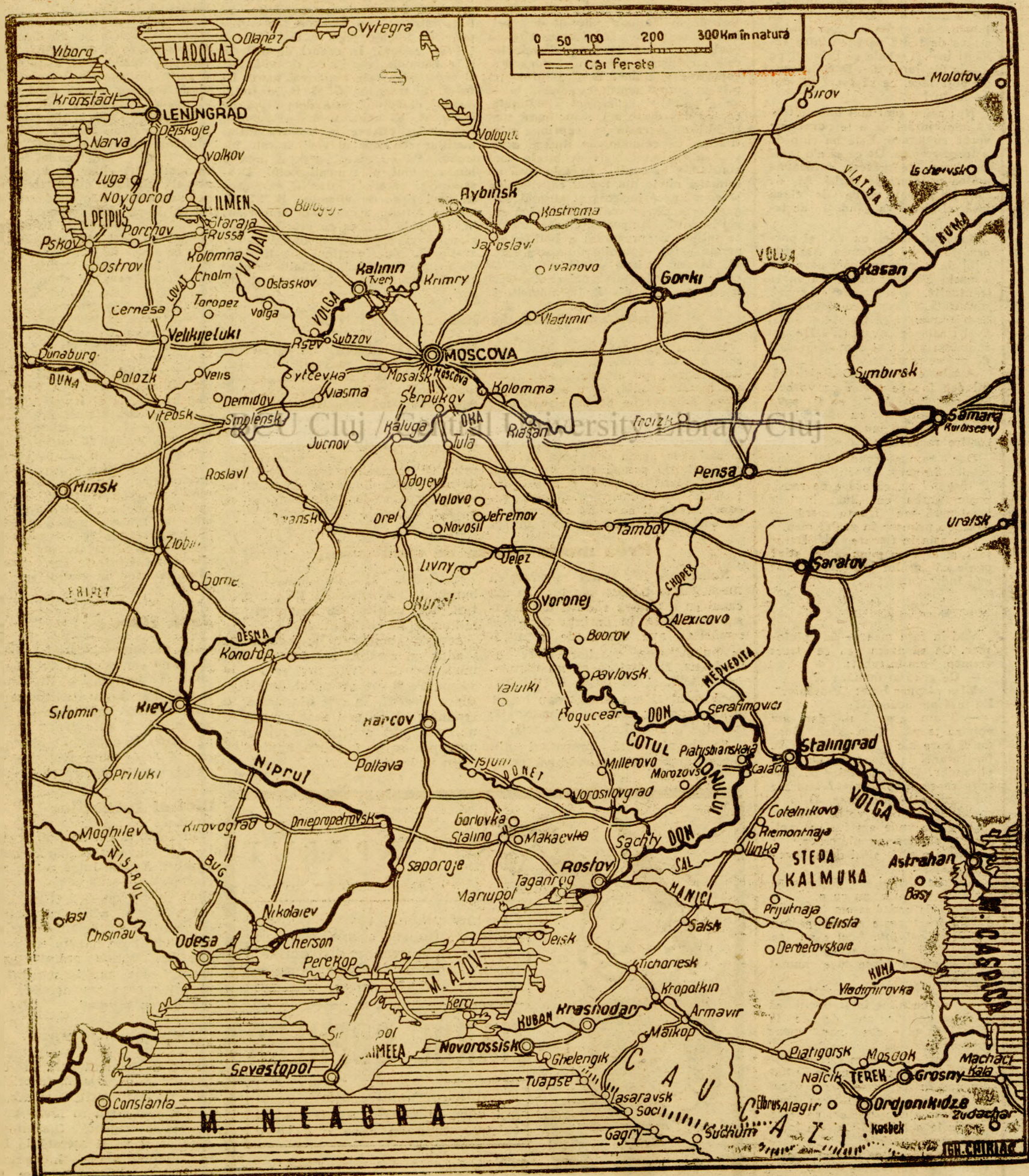
BERLINUL, ORASUL CU NERVII DE OTEL

HAIDUCII

de PANAIT ISTRATI

PENTRU DVS. DOAMNĂ

HUMOR — CURIOSITĂȚI

Harta operațiunilor de pe frontul de Răsărit

GRAIURI DIN TRAMVAI

Azi călătorim în tramvaie mult mai greu ca înainte. Acum nu mai este chip să stai în voie pe scaun să te afunzi în celirea ziarului. Ești bucurat să poți sta măcar și ghemuit, numai să-ți găsești un loc și să nu fi nevoit să umbli pe jos.

Starea de acum însă te stărnește mai mult spre vorbă cu lumea. În adevăr, te găsești strâns de toate părțile între feruși înși. Trebuie să privești pe atâția din jurul tău. Dacă altceva nu poți face, ce să faci? Să stai ca mutul?

Nu; acum sunt mai îmboldit să reîmprejurări de a te porni pe vorbă cu lumea. Este un chip de a trece vremea. De ce să n-o faci? În lume se găsesc totdeauna alătea prilejuri de vorbă. Ai de spus nu numai vorbe de clacă însă, ci și atâtea gânduri de te-mei.

Socotind astfel, eu mă și pornesc la vorbă cu lumea. Am prilejul de a le spune câte ceva. În deosebi mă agăț de cei cu vorba franțuzită. Dacă cineva spune „avansați, vă rog”, eu le spun că sunt român și că nu știu ce-o fi vorba asta de „avansați”. De aici întindem vorba și dăm învățătură de graire românească.

Altuia care are bunătatea să-mi dea loc pe scaun cu vorbele „vă rog, luați loc”, eu îi spun mulțumindu-i dar cu adaosul că de luat loc nu iau, că asta nu e rostire românească.

Dar cum să spun, întimpină celalt? Să spui: „Poftiți sădeți!” îi răspund eu, că așa e pe românește. Vorba cu „luați loc” e nemțească sau franțuzească și deci n-o primesc în graful meu.

Fac asta în fiecare zi. De-ar face și alții ca mine, cine știe? poate că graful românesc s'ar mai îndrepta.

II.

Văd în fața mea pe un plotonier. Ca să avem cu ce trece vremea, l-am întrebat:

— Ce grad ai dumneata?

Mi-a răspuns bine: „Plotonier”. Eu însă am adăugat:

— Știți ce grad ai, dar am voit să te văd cum zici. Sunt mulți care zic „plotonier”. Eu însă atunci le spun: Da de unde plotonier? Ce? ești pluton pe Bistrița ca să fii plutonier? Numele adevărat este plotonier, D-ta ai spus bine, că așa e vorba în franțuzește, de unde am luat-o noi. Deci plotonier, nu plutonier.

Atunci a sărit altul de alături care a spus:

— Nu e tocmai așa, că în franțuzește este cu u, nu cu o.

— Da de unde! i-am răspuns eu. Pe franțuzește zicem ploton și scriem ploton. Acel e nu se rostise, că n'are accent, și atunci rostirea dreaptă e numai ploton.

Domnul cu vorba aceasta s'a clătănit cu mine în tramvai. că și-a ros coatele ani de zile la școală și că e așa cum spune dumnealui.

Eu deși știam cum este cuvântul, am venit acasă, m'am uitat din nou în Larousse și am văzut că este așa cum spuseseam. Cum să numim atunci pe cel ce ține morțiș la a lui? Să zicem încă păstrarea neștiinței.

Cu de alde astea ne mai trecem vremea în tramvaiele de azi.

Arhim. SCRIBAN

Ca parte indispensabilă din hrana omului fac parte și vitaminele, care sunt foarte importante la selecționarea și pregătirea mâncărilor pentru copii mici și mamele lor.

Atunci când în chimie s'a reușit fabricarea vitaminelor sintetice, s'a pus întrebarea dacă vitaminele vor putea juca un rol în medicină. De fapt nu sunt un medicament propriu zis, precum nici un antidot contra unor virusi, ci existența lor poate feri de avitaminoze, desul de primejdioase și ele. În Europa singura boală provocată de lipsa vitaminelor este rachitismul, totuși nici după descoperirea vitaminelor D și a influenței sale în corpul omenesc, această boală nu a putut fi complet înlăturată, ceea ce dovedește aci o înclinare spre rachitism. Aceasta se exprimă printr'aceea că celulele le lipsesc acele raze ultraviolete, care de obicei sunt constatate la copii. Aceasta însă nu schimbă nimic din faptul că vitamina D constituie principala și absolut singura cale de prevenire împotriva rachitismului. Importanța vitaminelor, ca mijloc de prevenire a bolilor generale a fost dovedită în marea masă. Marea acțiune a vitaminelor C, cari în diferite mari uzine din Germania au fost distribuite muncitorilor pentru a-i întări trupul, este dovada cea mai elocventă prin eficacitatea sa. Astfel vitamina C fericește oaselor de răceli, se dovedește utilă în boli dentare (paradentoză), e utilă în special în răndurile muncitorilor cari depun eforturi manuale mari ale mâinilor, etc. Vitaminele în acțiunile premorgă oare munizării corpului sunt încă în cercetare, dar se bănuiește, cu oarecare dreptate, că vitalitatea bacteriilor aflată într'un corp omenesc care dispune de bogate rezerve de vitamină C, este redusă. În cazuri de difterie și pneumonie, cantitatea de vitamină C necesitate este mult mai mare. Efectul vitaminelor C și B în tratamentul diabetului este deopotrivă de însemnat. Vitamina C este deosebit de eficientă în tratarea inflamațiilor centrilor nervoși și este întru totul cu mare succes contra lumbago-ului și reumatismului. Deosebit și paralizii infantile este cauza unei lipse de vitamină B. Și vitamina A este deosebit de importantă. Înrebuințarea sa se practică astăzi pe scară întinsă în medicină în cazurile de hiperfuncțiuni ale tiroidei, de anemie feminină, la rănile externe ce se vindecă greu, inflamații și arsuri.

O nouă metodă de încălzire centrală

Inginerii germani au realizat recent o nouă metodă de încălzire centrală, bazată pe circulația apei care are marele avantaj de a nu îngheța iarna. Este vorba de un sistem care întrebuințează pompe „Pabst” a căror construcție este protejată de numeroase brevete. În acest sistem, apa încălzită în cazan este pusă în mișcare printr'o pompă și ajunge astfel la radiatoare. Acestea primesc apa încălzită prin intermediul unei su-pape. Instalații auxiliare reglementează sosirea și evacuarea apei în așa

fel încât radiatoarele nu le parvine decât cantitatea necesară de apă. Atunci când încălzirea este oprită, toate radiatoarele se golesc de sine. Apa caldă după ce a trecut la radiatoare nu se înlocuiește direct în cazan ca la caloriferele obișnuite, ci trece întâi într'un recipient. Acest nou sistem de încălzire este caracterizat printr'un randament foarte înalt. Pe de altă parte, el posedă un mare avantaj: apa caldă poate continua să circule de îndată ce se deschide un radiator sau când acesta este închis.

Prea multe oferte de căsătorie...

Numeroase fete tinere se plâng că nu-și găsesc bărbat. Nu tot așa stă cazul cu o tânără văduvă din Kansas City care, în dorința de a se remărita, avu ideea de a utiliza publicitatea marilor ziare americane. Ea declară că nu era deloc dificilă și că puțin o interesa dacă soțul ei era brunet sau blond, gras sau slab; condiție primordială: să aibă o moralitate ireproșabilă.

Se îngrămădă propuneri din toate părțile. Tânăra văduvă primi

scrisori dela 110 universitari, 200 burghezi, 208 meseriași 137 negustori, 104 volajori, 28 marinari 65 militari și 18 clerici.

Această abundentă de pretendenți a adus un rezultat neașteptat. Tânăra văduvă, servită mai presus de speranțele ei nu s'a putut decide asupra alegerii. În cele din urmă a renunțat să se mai mărite spre a nu crea prea mulți nenorociți, pronunțându-se în favoarea unuia dintre postulanți.

A APĂRUT

Cea mai plăcută revistă pentru copii și tineret, care publică săptămânal povestiri distractive, fabule, humor, desene și versuri ale cititorilor

ZIARUL COPIILOR

O publicație neîntrecută în acest gen care stărnește admirația tuturor acelor care o citesc

16 PAGIN
25

Una din primele griji ale Germaniei de azi aparțin vîloarelor mame, mai ales în timp de război. Astfel s'a realizat un plan care reprezintă ceva cu totul nou în acest domeniu. O instituție a luat ființă primind numele de „orașul vîloarelor mame”. Această cetate originală, o veche și cunoscută stațiune climaterică în mijlocul provinciei Südhannover-Braunschweig adăpostea altă dată mii de vizitatori și vilagatoriști. De câteva săptămâni față aceste stațiuni s'a schimbat, hotelurile au devenit loca- de odihnă și de așteptare vesele a tinerelor femei cari așteaptă aci — departe de orașele terorizate de aviația inamică — ora când vor deveni mame. Femeile se adresează cu 6 săptămâni înainte la diferitele birouri ale operelor sociale germane sau oficiului „Mamă și copil” de unde sunt trimise, fără multe formalități, de multe ori chiar în aceeași zi, în această stațiune climaterică. Acest hotel-sanatoriu este condus de o doctoriță. După acest exemplu s'au luat mediat alte hoteluri și în câteva săptămâni au fost înălțate 10 „sanatorii” de acest fel, un adevărat oraș în felul lui pe întreg teritoriul Reichului. Aceste pensuni stau în continuă legătură cu două maternități apropiate. După naștere, mamele rămân încă 6 săptămâni în localitate, în care timp ele se pot consacra în întregime copiilor și recreației. Aci există și grădinițe de copii unde sunt adăpostiți copii mai mari veniți cu mamele lor. O particularitate a acestui oraș este un „cămin al femeilor”. În acest cămin se dau sfaturi prietenoare la gospodărie și se organizează sezoari culturale. Astfel se organizează după amiezii casnice, în cadrul cărora se discută chestiuni ale menajului și ale creșterii copiilor, alte după amiezii sunt consacrate literaturii germane, în special basmelor pentru copii. Mamele se reunesc pentru conversație, în timpul căreia se fac mici lucrări: tricotate, broderii sau jucării. Lucrările astfel fabricate sunt expuse din când în când în cadrul micilor expoziții de ansamblu.

Jack Hârtie

Un pustnic supranumit Jak Hârtie, bine cunoscut la Croydon (Anglia) și localitățile învecinate, a purtat în ultimii doisprezece ani numai îmbrăcăminte de hârtie și a-nume: ghete, rufe, haine. El susține că hârtia e mult mai igienică și curată decât bumbacul și-și schimbă cămașa în fiecare zi.

Clubul tatuajilor

În Tokio există un club al oamenilor tatuați, care numără numeroși membri. Acesta intră goi în sala de ședințe, așa încât se pot vedea diferitele desene cu cari și-au acoperit corpul. Clubul acesta există de multă vreme și e asemănător cu diferitele cluburi de noapte europene. La una din ultimele ședințe au luat parte foarte mulți membri noul, al căror corp era acoperit în întregime cu tatuajii.

Gusturile lui Ford

Ford a cumpăra casa în care se născuse Anna Boleyn, nefericita soție a lui Henric VIII. Casa aceasta a fost transportată în întregime, din localitatea engleză Chelinford, în America și va fi așezată la Detroit, în împrejurimile întreprinderilor marelui Industriar. Ford se interesează mult de istoria Angliei, în special de epoca lui Henric VIII.

H A I D U C I I

POVESTEA LUI MOVILĂ VĂTAFUL

PANAIT ISTRATI

desen de Nina Arbore

- Movilă vătăful!...
- Ascult, căpitane!...
- Vorbește...
- Eu?

— Da, tu... Tu ești dintre sfinții noștri. De ce te-ai făcut haiduc? Vorbește, în numele tău, în numele tovarășilor noștri, de cari tu ești mai aproape decât noi și cari sunt mai aproape de tine decât noi. Povestea ta trebuia să fie aproape a lor. Vorbește, Movilă...

Un murmur de mulțumire străbătu rândurile haiducilor, față de acest semn de atenție din partea căpitanului nostru. Dintr-o mișcare cu capul, își dară căciuliile pe ceafă. Fețele se înveseliră. Movilă se ridică, cam sfios, puțin stângaci, dar destul de chipes, prin frumusețea lui neaoș românească, prin fața lui tăbăcită, privirea lui dârză, sprâncenele lui stufoase, pornindu-i dela o ureche la lata, prin bărbia lui scăpărând de vigoare și neastâmpărată. Vătăful nostru era impunător, mai ales prin nasul lui zdravăn, care în clipa primejdiei se lărgea și se ridica în văzduh, ca un buciur. Rădea rar, pe sub mustățile lui stufoase. Fruntea lui era încondeiată între sprâncene cu o cută adâncă, ce stăruia și în vremea somnului, ceea-cei făcea pe haiduci să spună că Movilă visa neîncetat putere și răzbunări. Adevărată sau nu, spusa asta îl lăsa rece pe Movilă. La ce visa, la ce gândea, nimeni nu-și bătea capul s'o știe. Om de cuvânt, retras, îndatoritor, Movilă nu-și dădea părerea decât dacă-și făcea socoteala că n'o „să vorbească în vânt”. În loc să-și facă de lucru cu cine știe ce spovedanii, mai degrabă primea să ne spele rufele la toată ceata, trudă

uricioasă, care ne bosumfla pe toți.

Curiozitatea fu destul de mare, când își începu povestea :

„Am ajuns haiduc fără să vreau.

„La Stănești, aproape de Giurgiu, unde m'am născut, eram moșneni. Taica moștenise dela părinți peste treizeci de pogorane. Vite, vie, pomi roditori, pătule doldora de porumb, păsări, nimic din ce-aduce buna stare într'o mică gospodărie nu lipsea. Asta veneau de acolo, că alde bunicu avusese fericirea să fie vecin c'un boier, cum rar se întâlnește pe fața pământului. Acest boier, demnitar cu trecere mare în țară, l-am cunoscut și eu către sfârșitul zilelor sale, pe când aveam aproape cincisprezece ani. Era bun și se temea de Dumnezeu. Cu toate că făcea parte din protipendadă, sco-

La anu' și la mulți ani!...

În mijlocul acestei larme, în pridvorul lui mare, tăvălit tot de opinciile noastre pline de zăpadă, boieru sta în picioare, drept ca un stejar, ridica mâinile 'n sus, se apăra glumind de acest potop de urări și striga la rândul lui:

— Și eu vă urez, copii, sănătate bună, viață frumoasă și ani mulți să trăiți!

Apoi, chemându-și chelarul:

— Ia să le umpli traistele miiteilor ăștia, cu nuci, roșcove și covrigi!...

„Apoi, așezându-se pe divanul său, ne punca să trecem unul după altul prin fața lui, ne mângâia și ne puneam în mâinutele noastre înghețate câte-un galben de aur, darul lui de Anul nou.

„Galbenul ăsta nu era ceva rar în casele cojanilor din vremea aceea. Cu toate astea, fiecare țaran îl păstra ca pe niște moaște.

O magistrală evocare epică a acestor justițieri populari, — figuri ale trecutului nostru devenite legendare.

borînd dintr'un strămos care s'a luptat sub Mircea cel Bătrân, își făcea o plăcere să intre'n bordeiul cojanului, să stea de vorbă cu el, să-i cunoască neamul, copiii, să-i cunoască neamul, copiii, pe care-i boteza cu duzina în fiecare an.

„Eu sunt finul lui. Movilă era numele unui frate al dânsului, mort de holeră. Mă 'ndrăgea, îndrăznesc s'o spun, ca pe fie-său, întrucât semănăm la chip și suflet cu fratele său. Ne duceam cu toții, băieți și fete, finii săi sau nu, să-i urăm de Anul nou, cu sorcova. Ne primea pe toți, cu o figură măreață, pe care sebeau întipărite boieria și bunătatea. Toată liota sârea pe dânsul și-l lovea cu sorcova, schelălăind ca niște cățeluși flămânzi:

Sorco-va, morcova,
Să trăiești, să'mbătrânești,
Ca un păr, ca un măr,
Ca un fir de trandafir.

„Am văzut acest suflet bun îngrijindu-se de traiul din casă și de afară al țaranului. Nu putea suferi pe omul care bea din patimă, dar știa să ierte mult. Astfel, când un locuitor scăpăta, îi da un petec bun de loc din pământurile lui, câteva vite și unelte trebuincioase, ca să-și facă din nou o gospodărie. Cu cârciumarii ducea un război necrutător. Datoriile ce le făceau sătenii la ei, dânsul le ștergea cu dela sine putere. Și dacă vreuna din aceste pasări de pradă se'ntrecea cu gluma'n cămătărie, îl trimetea „mumbașirul”, care-l bătea la tălpi cu grozavul „topuz”.

„Cu puțin înainte de moartea lui, acest mare boier veni să ne vază, pentru ultima oară. Sărbătoream primul an dela nașterea celui de al șaisprezecelea copil al nostru, toți șasesprezece trăind. Era finu-său. După obicei, taica-i făcu cunoscut să vie

să-i tale moțul cu foarfecile, cînte păstrată nașului. Il vestise din datorie, dar nu s'astepta să vie din picina multelor sale treburi. Spre marea noastră bucurie, un călăret dela curte veni să ne spuie că boierul ținea să tale cu mâna lui din moțul lui finu-său.

„Fu o îndoită sărbătoare. Mama, ajutată de cele patru fete mari, se așternu pe lucru, la vatră și în casă. Fericitul prichindel fu scăldat, pieptănat, îmbrăcat ca o păpușe și sters neconținut la nas. Nași-său veni, încărcat de daruri bogate. Fu primit ca un Vodă. Tata îi înfățișă mănunchiul de șase fete și zece băi, dintre cari cel mai mare era de douăzeci de ani, iar prăslea'n fașe, la mama în brate. Două surori și doi frați erau gemeni. Doisprezece din cei șaisprezece erau finii boierului.

„La masă, mama fu așa de fericită, că bolborosi vorbe fără căpătâi, călcă pe caftanul boierului și-și răsturnă paharul. Om cumsecade, rosti atunci aceste cuvinte, ce mi-au rămas întipărite în minte:

— „Nu-ți pierde niciodată cumpătul în fața unui muritor, oricare-ar fi el. Boier sau opincar, pe lumea cealaltă suntem tot una. Aici, pe pământ, unul nu-l mai bun decât altul. Și dacă, de pildă, „Stan” e Domn, iar „Vlad” trage la jug, asta nu-i pentru că Dumnezeu o vrea, ci fiindcă omul o vrea, omul care-i nedrept, crud și lacom. Impotri-va acestui om trebuie, chiar cu prețul vieții, să ne răsculăm și să-l sdrodim, căci răutatea nu-l făpta lui Dumnezeu”.

„Avui prilej să-mi aduc aminte despre vorbele astea, nu mai tâziu decât la o lună dela moartea boierului. Feciorul său, singurul moștenitor, veni din străinătate să-și ia averea în primire. Fu omul nedrept, crud și lacom despre care vorbea răposatul boier.

„Pe vremea primei sale plimbări prin sate, nu știam cât îi poate osul. Îl primiram cu toată cinstea cuvenită moștenitorului unui părinte, pe care toată lumea-l plângea. Trecu, disprețuitor, în trăsura lui, ne ținu la distanță, nu vorbi nici cu bătrânii, cu atât mai puțin nu le întinse mâna, așa cum făcea taică-său. Intovărașit de-un ispravnic, se mărgini să-i ceară delusuri despre averea locuitorilor și să o însemn în condicuța lui. Urmarea fu îndoirea haraciului în galbeni, pe care fiecare cap de gospodărie îl plătea pazei dela Rusciuc.

„Acest haraciu ajunsese un obicei. Era plătit din tată 'n fiu. Boierul îl bătrân strângea partea noastră, o dubla dela dânsul și trimetea totul laolaltă tiranului

(Continuare în pag. 6)

PANAIT ISTRATI

Vă învățăm să vă coafați

Patru modele de coafuri

Nu este destul să găsiți o coafură frumoasă pentru a o adopta: o coafură trebuie să stea bine celei care o poartă, trebuie să-i scoată în valoare trăsăturile frumoase, să le mascheze pe cele urâte, trebuie să fie potrivită cu genul de frumusețe al unei femei și în sfârșit trebuie să fie practică, rămânând însă grațioasă.

Și mai este un secret: o coafură trebuie să schimbată când starea părului o cere și iar mîs-en-plis-ul trebuie la rândul lui variat după vechia permanentului. Pentru a ilustra cele de mai sus, să prezentăm patru feluri de coafuri care pot fi adoptate de către o tânără fată în cele patru stadii mai importante ale permanentului ei.

Pentru un permanent încă recent, buclele Régence masate spre înainte fac un efect regoros, foarte avantajos.

Întă cum trebuie realizată această coafură (căci există o tehnică pen-

tră să realizezi o altă coafură pentru al treilea stadiu al permanentului Dvs., Faceți o cărare la mijlocul capului pornind din frunte până în

vârful capului și împărțiți părul în centrul capului; ridicați fiecare parte, înlocuindu-l spre interior în două rulouri groase care se întâlnesc pe cărare. Cele două bucle trebuie să cadă ușor pe frunte; fixați aceste rulouri cu doi pieptuși mici, ridicați părul din spate și ascundeți vârful rulăndu-l spre creștetul capului fixându-l ca și când ar fi continuarea ruloului din față; efectul obținut trebuie să fie acela al unui singur rulou gros care înconjoară tot capul ca o cunună.

Maș lărgiu când permanentul e dispărut complet și vrei să faceți o pauză până la următorul, spre a avea totuși o coafură decentă, re-luați tehnica indicată pentru buclele Régence; faceți două cărări în verif, plecând din creștetul capului, apoi ridicați această și grea într-o singură buclă care a fi grea și plată, prindu-ți-o cu ace așezând-o în felul în care vă stă mai bine. Ridicați apoi fie-

care extremitate a bucej pentru a-l da mai multă viață; periați cu grije restul părului spre spate, părul trebuie să fie foarte întins și trebuie să se termine într-o torsadă în care se ascund vârfurile; fixați-o cu două ace.

Nimic nu este mai amuzant decât să-ți schimbi coafura; oricărui temei il place să se reînnoiască să des-copere ale posibilități de a-și valorifica frumusețea.

Nu există de-a profila de toate ocaziile pentru a face noi probe de coafură; părul este una din cele mai frumoase podoabe ale femeii de care însă puțin știu să se folosească.

tre fiecare gen de coafură și este în-teressant să o converțiți). Faceți două cărări în verif, plecând din creștetul capului spre temple. Aveți acum în mână un triunghi de păr suplu ondulat pe care îl puteți așeza în bucle după gustul dv. personal; Apoi vă împărțiți părul într-o parte cu o cărare care duce dela o ureche la alta și ridicați cele două mește de păr în creștetul capului, având grijă să onduiați extremitățile, reținută de un aer tineresc și cochet. Părul din spate, bine periat se termină în două bucle mari cum le puteți vedeți în fotografie.

Câteva luni mai târziu, când părul e mai crescut și permanentul s-a mai învechit, nu mai poate fi vorba de buclele mici, Régence.

În acest stadiu veți adapta coafura permanentă „creastă de cocor”. Veți înlocui toate buclăsoarele din față, printr-una singură, mare. Pentru a obține această buclă, veți face două

cărări drepte de fiecare parte a capului și veți pieptăna în sus, suvi-ța groasă de păr de pe frunte, apoi o veți învârti și o veți fixa într-o buclă pe creștetul capului, pentru a masca toate grațioasă indicată cu deosebire pentru cele care au gâtul scurt, aducând tot părul din spate în-velo singură parte, întorcându-l apoi extremitățile într-o singură buclă, dispusă în verif, într-o direcție opu-șă celei din față.

Mic cod de bună purtare pentru soții

1. Să ascuți ce spune bărbatul și să faci efortul de a înțelege.

2. Respectă măcar din timp în timp gusturile lui personale.

3. Cere-i sfatul în toate, chiar când ai decis singură ce trebuie să faci: e nevoie doar de puțină îndemânare spre a obține și din partea lui, un aviz identic.

4. Nu te supăra când întârziind la o întâlnire mai mult de douăzeci de minute, nu te mai așteaptă.

5. Nu plânge când vrei să obții ceva; „argumentul” acesta nu are efect decât în primele luni de căsătorie.

6. Când e prost dispus la o carte și citește, așteaptă liniștită, fără să pui nici o întrebare, până ce îi trece. Nu te alarma chiar dacă du-rează o jumătate de zi și mai ales, nu-ți pierde răbdarea.

7. Evită scenele de tandrețe în public și „scenele”, pur și simplu, în intimitate.

8. Nu-i da de exemplu, alți soți, mai buni decât el. Ar putea să gă-sească și el anumite exemple care să te jignească sau să te îndure-reze.

9. Dacă nu-ți plac prietenii lui, prefă-te că-ți plac.

10. Dar nu-i prelinde să-i placă prietenii tăi.

11. Nu-l deranja dela treburi, nu-l răpi din odihnă, ca să te însojească la distracții. Fii înțelegătoare.

12. În sfârșit, iubește-l cu sinceritate și devotament. Nu se poate să nu ai din partea lui răspunsul care ți se cuvine.

Pentru

Humor

Căsnicie modernă

— Cum o duci cu menajul, prietene?

— Nevastă-mea e fermecătoare. Îmi ajută la gătit, la scuturat, ba câte odată chiar și la spălatul rufelor.

Explicația

— Marito, tu dai la spălat în fiecare săptămână câte șase bluze, iar domnișoara numai două.

— Vedeți, conia, domnișoara nu e logodită cu un coșar.

Cugetare

Când cineva știe ce vrea, și nu vrea decât ce poate, și poate ce vrea, și știe, că poate, ceea ce vrea — atunci face carieră!

Greu de spus

— Soțul dv. nu e acasă? Dar unde l-aș putea găsi stimată doamnă?

— Habar n'am. Spunea că are de lucru la birou până târziu noaptea astăzi.

Educație

Directorul către procurist: — Domnule Popescu, te-aș ruga să te porți mai civilizată, că doar nu ești director aici!

În vacanță

Negulescu se întoarce din vacanță.

— Cre-ai făcut acolo toată ziua?

— Întreabă un prieten.

— Am pescuit.

— Ce?

— Știuci.

— Cu ce?

— Cu peștișori albi.

— Și peștișorii albi?

— Cu muște.

— Și muștele de unde le-ai luat?

— Cu o lingură, din supă.

Menajați-vă reputația

Un număr apreciabil de femei cinstite, au o proastă reputație, pentru că nu vor să țină seama de opinia publică. Ele cred că este suficient să ai o conștiință împăcată și că aparențele nu trebuie să fie salvate, totul reducându-se la o chestiune de „fond”. Și pentru că se știu nevinovate, pentru că puțin le pasă de ce gândesc ele, își petrec viața după placul inimii, fără să se gândească la consecințele pe care le pot avea asupra reputației și deci asupra viitorului lor anumite surse care nu vin în conflict cu inoiala. ei numai cu conveniențele sociale, anumite imprudente care le pun într-o situație de multe ori penibilă sau echivocă.

Dar ce fac aceste persoane oneste dar lipsite de grijă pentru reputația lor? Cercul mult, se lasă înovăra-șite în diferite localuri de prieten, de cunoștințe proaspete și neverifi-

cate, când li se face o curte mai insistentă, se afișează în lume cu noul admirator, iar societatea care nu are de unde să știe că noul admira-tor, sârută de fiecare dată respec-tuos în fața doamnei când o conduce până în fața casei și că doar cu atât se alege — îl trece în cont...

În general, se poate afirma că o femeie se compromite întotdeauna — mult mai grav cu bărbatul cu care are relații pur mondene decât cu cel cu care are relații sentimentale... Opinia publi-că acceptă mai ușor o legătură cu care se obișnuiește până în cele din urmă; pe ca o femeie aparează mai puțin faptul că o secondează anj de puțin prețutindeni, cu un bărbat care nu îi este soț, decât dacă vede o femeie schimbând foarte des bărbatul, desi nu îi schimbă decât aparent, redu-cându-l la rolul de însoțitor.

Repet nu înseamnă că o femeie liberă din toate punctele de vedere, care se amuză primind invitațiile amicilor și ale cunoscuților ei, nu este o femeie cinstită, dar toate apa-rențele sunt împotriva ei și dacă vrea să-și menajeze reputația este dator să-și impună anumite res-tricții și să facă chiar anumite renunțări, anumite sacrificii.

Dacă ne gândim bine, nici nu me-rită câteva seri vesle pe tot ponusul pe care îl trage de pe urma lor. Ori câtă încredere ar avea un bărbat într-o femeie, nu este ușor pentru el să înfrunte dezaprobară truror. Nu este ușor să convingă pe fiecare în parte că femeia pe care o iubește este cinstită și că doar aparențele sunt împotriva ei...

Cum se vindică un început de guturaiu

... Un început de guturai se vin-decă bând un pahar cu apă în care eți pus 3—4 picături de tinctură de iod; lăsați să se limpezescă până ce lichidul dobândește culoarea unui sprij amarnic.

O sticlă cu apă fierbinte pusă la picioare, chiar dacă nu simțiți ne-voia și capul bine îmbrobodit. Este exclus cu o astfel de primire, să n'o se la goasă, guturaiul.

dvs. Doamnă!

Trei splendide
pălării de sezon

Pălărie de catifea neagră, cu
pene roșii.

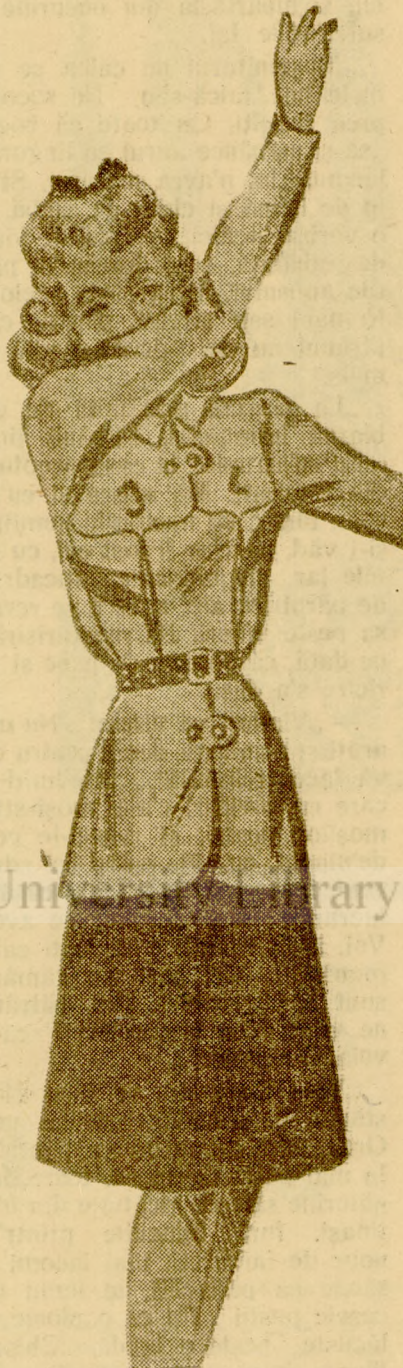
O foarte înaripată pălărie, făcută
din jersey negru și garnisită cu bu-
cătă de coadă de vulpe argintie.

Model creat de Suzy și Margue-
ritte la Lausanne.
Jersey negru drapat și astrahan.

Doamnă, sunteți distrată ?

1. Vi s'a întâmplat vreodată ca fiind în fața unei oglinzi să vă pu-
drați pe nas cu puful de roșu de față
în loc de cel pentru pudră ?
 2. Ați plecat vreodată măcar
până la lift, încălțată cu un pantof
de un fel și cu altul de alt fel ?
 3. Vi s'a întâmplat să leșiți în
oraș cu câteva bigudiuri uitate
în păr ?
 4. Vi s'a întâmplat să faceți un
număr de telefon și până să vi se
răspundă să uitați și pe cine și de ce
ați chemat ?
 5. Ați coborât vreodată din
tramvai cu o stație sau două mai
departe de locul în care treburile să
vă dați jos ?
 6. Spuneți uneori bună seara di-
minea și noapte bună la dejun, în
loc de poftă bună ?
 7. Vi s'a întâmplat să puneți la
cutie scrisori netimbrate ?
 8. Vi s'a întâmplat să spargeți o
nucă, să aruncați miezul și să bă-
gați în gură coaja ?
 9. Vi s'a întâmplat de multe ori
să uitați robinetele deschise și să
inundați camera de baie ?
 10. Aprindeți câteodată o altă
lăgară în timp ce una abea înce-
pută stă în scrumieră ?
 11. Ați pus vreodată cremă de
ras pe peria de dinți în loc de pastă
de dinți ?
 12. Vi se întâmplă câteodată să
căutați un obiect și să fiți cu el în
mână ?
 13. Povestiți de mai multe ori a-
celași lucru, aceleași persoane ?
 14. Vi s'a întâmplat de mai multe
ori să uitați portofelul acasă ?
 15. Vă pătați întotdeauna hainele
la masă, sau numai foarte rar ?
- Dacă răspundeți DA la mai mul-
te treburări sunteți distrată;
dacă depășiți cifra cinci sunteți
foarte distrată. Dacă treceți de zece
e grav de tot ! Luați măsură.

Un costum deux pièces foarte fru-
mos tăiat. Gulerușul alb din pîchet,
îl dă o notă foarte tinerească.

Cazacă din stofă beige cu o
foarte originală plăcă pe care sunt
două înălțări în stofă marron. Fusta
în pliuri mici este tot din stofă
marron.

Și oamenii celebri au părăsit femeile pe care le-au iubit

Frederica lui Goethe, cea mai
frumoasă din surorile Brion de la
Sesenhein, a rămas poate unica fe-
mee din viața lui Goethe care a ră-
mas neconsolată pentru totdeauna,
după ce marele poet a părăsit-o.

Dragostea lor a durat foarte pu-
țin: a ținut din Octombrie, când
s'au cunoscut și până la Rusalii, când
a părăsit-o.

Dar până la 3 Aprilie 1813, când
Frederica Elisabeta Brion a închis
ochii pentru totdeauna, ochii ei fru-
moși care în tinerețe i-a cântat alături
de mult poetul, nu a putut uita des-
părțirea. A murit la 83 de ani și nu
i-a putut dăruia lui Goethe mai mult
de o primăvară. Totuși, în toată viața
n'a avut decât o unică și mare
dragoste.

Frederica, fiica preotului din Se-
senhein, n'a mai vrut să știe de nici
un alt bărbat...

DOAMNĂ

MARIANA

ESTE REVISTA CARE IMPLINEȘTE
TOATE DORINȚELE D-VOASTRA DE

FRUMUSEȚE, MODĂ,
GOSPODĂRIE ȘI LITERATURĂ

MARIANA

28 PAGINI — 68 LEI

Cereti la fie-
care 1 și 15 ale
fiecărui luni la
toți chioșcarii
și depozitarii
de ziare

de peste Dunăre, ca să ne dea pace. În felul acesta, furăm scutiți de încălcările și prădăciunile ce pustiau alte ținuturi dunărene, din pricină că nu plățiseră atât cât trebuia puternicului.

„Bineînțeles, că niciun boier nu plătea haraciul, nici Sultanului, nici lui Vodă, precum nici un alt soi de dare. Se știa că erau scutiți de orice sarcină de dădie. Dar de vreme ce bogatul nostru apărător se însărcinase, de la sine, cu jumătatea din haraci, sătenii luaseră această mărinimie drept o faptă de dreptate firească, fiindcă la drept vorbind, de ce acela care avea treizeci de pogoane de pământ trebuia să plătească el toate dările, iar acela ce avea treizeci de mii să nu verse nici un ban în toate acele haznale, mari și mici. Astfel cugeta omul drept, care fusese fostul proprietar. Ca atare traiul fericit al părinților noștri se întinsese până la cel din urmă locuitor, până la țiganii robi, ce munceau pe pământurile stăpânului. Acești nenorociți, desi cumpărați și vânduți ca vitele, erau îngrijiți omeneste. Boierul pedepsea, fără cruțare, pe cine-ar fi trecut peste marginea puterii lor. Veghea ca să fie hrăniți sănătos și îndestulător. Le credea la vreme de boală. Și asta mi-aduce aminte o întâmplare deosebit de mișcătoare:

„Bântuia de câțeva vreme o molimă de friguri. Într-o zi, ducându-mă la conac, să-mprumut o grapă, nimerii în clipa când boierul cerceta starea robilor lui. Firește, din pricina molimeii, cea mai mare parte dintre țigani căzuseră bolnavi. Ca să-i prinză' cursă pe cei cu ocaua mică, logofătul scornise un vicleșug prin care pururea și atingea ținta. Le da să bea rachiu, știind că „țiganul doar când nu-i mort nu bea”. Cei cari se prefăceau bolnavi, cădeau în cursă, beau și erau trimiși la muncă. Dar, în fața stăpânului, logofătul nu'ndrăzni să recurgă la tertipul său. Un țigan, cu înfățișare de năuc, se prăjia la soare, cu capul în mâini. La sosirea noastră, se aruncă la picioarele stăpânului său, care-l întreabă:

— „Ce ai?
— „Sunt bolnav, Măria ta...
— Nu-i bolnav, se prefăce... zice logofătul.

— „Mă prefac? strigă robul. Iaca, că-mi să beau rachiu, și-al să vezi că nu l-oi bea!... Când îți spun că sunt bolnav!...

Sinceritatea nenorocitului îi mișcă pe stăpân.

— „Vrei să te fac om slobod? îi zise țiganului.

— Slobod? făcu acesta, ca trăznit.

Vrei să mă alungi, stăpâne? Și unde o să mă duc? Să sar din lac în puț?

„Depărtându-se, boierul înălță din umeri și zise ca pentru sine:

— Vai de capul nostru! Un dobitoc lăsat slobod, se descurcă singur. O făptură omenească cată să se vândă din nou!...

„Iată omul căruia îi datora propășirea zece sate, dacă nu un ținut întreg, într-una din vremuri-

H A I D U C I I

(Urmare din pag. 3)

le cele mai dureroase, din câte-a petrecut țara noastră. Acest boier fu unul dintre cei de pe urmă, care cinstea numele de Român. Își iubea neamul, trăia 'n sânul lui, se împărtășia din bucuriile și suferințele lui.

„Moștenitorul nu călca pe urmele lui taică-său. Ne socotea prea fericiți. Cu toate că bogat, „să-și mănânce aurul cu lingura”, lăcomia lui n'avea margini. Strein de inimă și chiar de limbă, — o vorbea 'ncălit, — ros de viața destrăbălată, ce-o duse în părțile apusului, urmă piida acelora. Români sau streini, pentru cari țaranul nu era decât o vită de muls.

„La alarma pricinuită de dublarea haraciului, bătrânii ținutului se'ntruniră la casa preotului din Stănești. Mă aflu și eu acolo, tânăr, cu mustățile nemijite, și-i văd, parc'ar fi fost eri, cu fețele lor îngândurate, încadrate de părul lor alb, care li se revărsa peste umeri. Ne mărturisirăm pe dată, că vremea de pace și fericire s'a dus.

— „Vindeți-vă vitele!... Nu mai arăți și semănați decât pentru cât vă face trebuință!... Intocmiți-vă care cu coviltir, c'ale moși-strămoșilor noștri, și țineți-le gata de'njugat, cu câte patru boi sdraveni, încărcate cu cei din casă și lucrurile mai de preț ce aveți. Voi,ăștia tinerii, o să luați calea muntelui. Cei cari vor rămâne, sunt sortiți robiei. Noi, bătrânii, ne vom duce în Ceruri! Facă-se voia Domnului!...

„Voia Domnului se făcu. Noul stăpân își arenda moșiile unui Grec, care deveni plaga ținutului. În mai puțin de-un an, toate dregătoriile sătești, alcătuite din băștinași, fură înlocuite printr'un nour de fanarioți, mai lacomi de sânge ca păduchii de lemn din casele pustii. Fu ca o ploaie de lăcuste peste o holdă. Chipuri lăhnite de oameni, cu ochii însă-

gerați, se iviau pe la porți, bolboroseau o românească neînțeleasă sperind femeile și copiii. Totdeauna întovărașiți de lefegii armați, mereu întăriți cu câte o poruncă domnească, acești lupi flămânzi de hoituri cutrecrau satele și cereau plata a tot soiul de dăjdii noi: vâcărit, oierit, vinărit, țuicărit, grânărit. Apoi, rând pe rând: pomărit, albinărit, asupra pescuitului, a vânatului, asupra gândacilor de mătase, asupra stupilor de albine, asupra abalelor, asupra uleiului, ferestrelor, hoanelor.

„Piereau vitele ziua în amiaza mare. Poterele se iveau, în treacăt fie zis, să-i pedepsească pe hoți. Trebui să le găzduim și să le hrănim. Ale mai frumoase din fetele noastre fură silnicite de aceste fiare. Trimiserăm jălbi la Divan. Jălbarii s'aleseră cu oasele sfărâmate de topuz.

„Atunci aflară că grozăvia, care abia ocum se deslănțuia asupra ținutului nostru, era de mult lege obștească în toată Țara românească, fie că o cârmuiau Grecii ori Românii. Dacă n'o cunoscusem mai de vreme, asta se datora silintelor și cuvântului cu greutate al răposatului gospodar. Feciorul lui, ajuns în Divan, negustorea sângele și sudoarea neamului său însuși, vindea dregătoriile la mezat și da mână liberă cumpărătorilor să se despăgubească. Mai mult, arendașul lui în înțelegere cu dânsul, băgă plugul în ogoarele oamenilor, bătându-și joc de războaiele și hrisoavele noastre. Știa că la plângerile ce le vom trimite la Divan, copârșul lui va răspunde cu topuzul.

„În trei ani de zile, județul nostru ajunsese de nerecunoscut, Teroarea singură, făcu mai mult prăpăd decât molima, seceta, pârjolul și revărsarea de ape la un loc. Locuitorii tăiară și arseră până și pomii roditori. Păsările

cântătoare și berzele dispărură. Nu se mai auzeau decât zumzetul albinelor. Nu se mai zăreau marile paturi, albe, acoperite de mii și mii de viermi de mătase, — pe cale să ronțăie frunzele de dud. Nu se mai vedeau cirezile de vaci, ce se'ntorceau seara dela pășune. Nici nunți vesele, care să ție câte-o săptămână. Nici cumeții, la care și trecătorii erau poftiți să se'nfrupte din curcanul fript și din plosca de vin. Nici parastase!... Neuitatele nopți din Brumărelul copilăriei noastre, ce le petreceam făcând floricele din porumb și-ascultând greerul cântând, deveniră un privegiu de înmormântare. Odată pierdut pământul lui scump, casa lui pângărită, țaranul cel mai cumpătat se dedea băuturii, își petrecea vremea prin puzderia de cârciumi răsărite ca ciupercile după ploaie. Topuzul, odinioară hărăzit numai cămătarilor, zdrobia în fiecare săptămână măduarele vreunui locuitor, ce nu mai era în stare să-și plătească angaralele. Bietul om, abia putea să-și mai târască restul zilelor în cărji. Alții erau spânzurați de picioare, cu capul în jos, și afumați cu ardei roșu, aruncat peste jar aprins. Li se puneau ouă coapte la subțiori. Li se prindeau vârful degetelor în clește, li se înfigeau tepuse pe sub unghii.

„Ai noștri din rasă fură injumătățiți. Cum treceam drept bogați, urgia păgână se-aruncă asupra-ne cu furie de năvălitori. Tatălca muri sub loviturile topuzului schingiuire mărită cu înăbușala ardeului. Cei trei frați mai mari au fost uciși, voind să-l apere pe tate. Două surori pieriră într-o zi, fără urmă. Alte două, răpite și necinstite, se înapoiară acasă, după șase luni, ca să cază la pat bolnave de ofiță, de unde nu se mai sculară. Prăslea se înecă din întâmplare. Astfel, ajunsei cel mai în vârstă din casă, la douăzeci de ani, înconjurat de cinci frați, două surori și-o mamă, ce nu mai conteneau, zi și noapte, din plâns.

„Acum ne-ajunge înfărsit, cea mai mare dintre toate nenorocirile, ce-l poate lovi pe Român, nenorocire ce-o aștepta dealtminte la toată lumea și care fu atătată prin neplata haraciului Pașa din Rusciuc. Hoardele turcești, slobozite de tiran, cotropiră țara.

„Știți că țaranul nostru și-aduce mult cu căinele. Primește loviturile de picioare, rămâne flămând zile întregi, asta nu-l desnădăjduiește, numai căminul să-i fie lăsat în pace. Acest cămin poate fi foarte bine rece, urgisit: un bodei fără ferestre, bătătură ne'mprejmuită, ursită fără 'ncurare, el rămâne, îi dă târcoale, se ffământă, nădăjduiește. E cuibul lui. Dar în ziua când ursita-l silește să se despartă de acest cuib cu amintiri și să plece în lume, — fie și'n lumea celor de-un neam cu dânsul, — atunci s'a isprăvit cu credința lui în Dumnezeuul strămoșilor săi.

„Într-o dimineață posomorită de Florar văduvită de privesitea arăturilor nesfârșite și de cîrîntul ciocărliei, sosi în goana calu-

(Continuare în pag. 10)

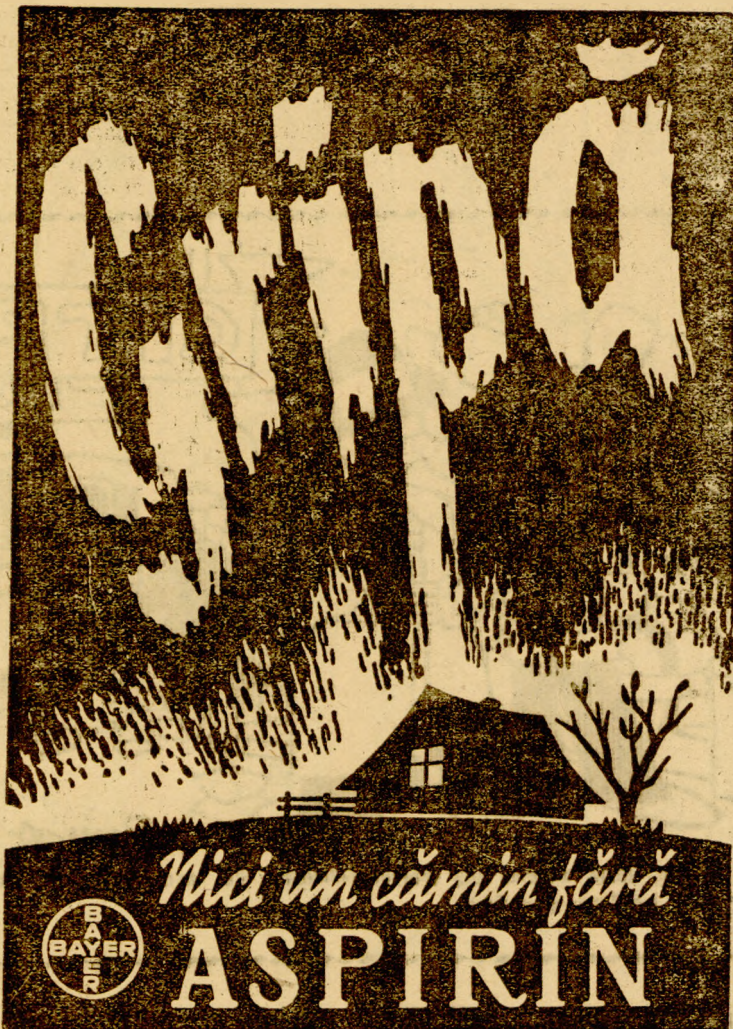
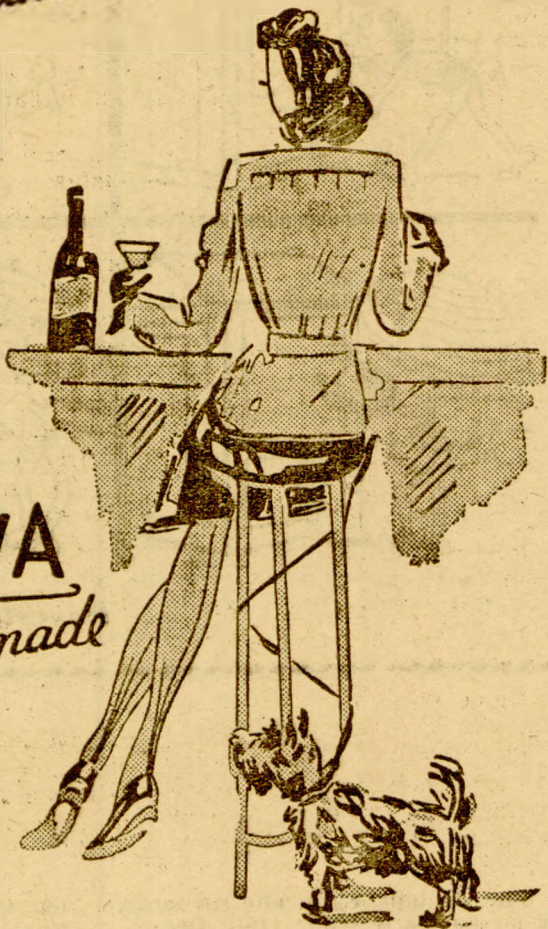
CINEMA
SINGURA REVISTA DE SPECIALITATE

Apare cu colaborări senzaționale și delicioasele rubrici în care e oglindit aspectul vesel al manifestărilor cinematografice de pretutindeni. Revista „CINEMA” publică viața romanului, comentează evenimentele stiri din studiouri și oțetate asupra apelor cinematografele.

Are la 1.10 și 2.00 de fiecare lună
16 PAGINI ÎN CULORI LEI 30

*Ciorapul
care infrumusețează piciorul!*

ARWA
Sailor made

BERLINUL, - ORAȘUL CU NERVII DE OȚEL

Fiindcă bombele atacurilor teroriste din aer trebuie să facă operă de distrugere în cartierele de locuințe și de viață comercială a orașelor, inamicul urmărește nu numai nimicirea caselor ci și paralizarea aprovizionării. În orice oraș german bombardat se întâlnește însă mereu aceeași imagine: viața continuă în ritm viu, bărbații și femeile manifestă o atitudine demnă de admirat. Efectele stricăciunilor provocate sunt înlăturate repede, după scurt timp viața își revine la cursul normal. Chiar după atacuri grele oamenii primesc alimentele și celelalte obiecte de consum. Faptul că totul se desfășoară perfect se datorește în bună

parte comerțului, care dovedește o inițiativă exemplară: comercianții mari și mici, personalul magazinelor, bărbați sau femei, toți s-au afirmat ca oameni de nădejde în nopțile de bombardament. Pe un perete se poate vedea o placardă: „Vânzarea se face în pivniță”. Jos, într-o încăpere lipsită de confort dar amenajată totuși așa ca să poată corespunde restul ei, mărfuri aranjate peste tot, clientelă grăbită, personal harnic și îndatoritor. Aici se vede ce este în stare să facă inițiativa negustorului. La puține zile după un greu atac aerian, căruia i-a căzut jertfă magazinul, întreprinderea a fost pusă din nou pe picioare. Afacerile sunt astăzi îndoite

mai mari decât înainte. Faptul se datorește în primul rând voinței de muncă a personalului. La magazinul acesta din pivniță vânzătorii sunt în majoritate femei și fete; 90% din ele au venit la serviciu chiar în dimineața după bombardament, deși 60% aveau suferit de pe urma atacului. Negustorul nu s-a mulțumit să-și refacă magazinul, ci a instalat și un bufet unde mănâncă zilnic aproximativ 800 oameni. Un alt exemplu. O mare casă de textile s'a adăpostit în două pivnițe; proprietarul a căzut la Stalingrad. Personalul se întreacă acum a se arăta demn de încrederea clientelă și vânzătorii sunt astăzi îndoite

mai mari decât înainte. Faptul se datorește în primul rând voinței de muncă a personalului. La magazinul acesta din pivniță vânzătorii sunt în majoritate femei și fete; 90% din ele au venit la serviciu chiar în dimineața după bombardament, deși 60% aveau suferit de pe urma atacului. Negustorul nu s-a mulțumit să-și refacă magazinul, ci a instalat și un bufet unde mănâncă zilnic aproximativ 800 oameni. Un alt exemplu. O mare casă de textile s'a adăpostit în două pivnițe; proprietarul a căzut la Stalingrad. Personalul se întreacă acum a se arăta demn de încrederea clientelă și vânzătorii sunt astăzi îndoite

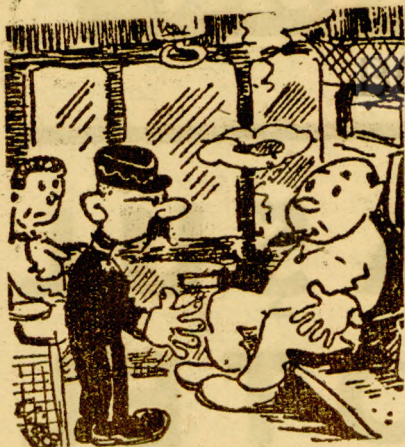
pus la dispoziție un spital, de asemenea lovit de bombe și care fusese evacuat. Proprietarul firmei a plecat îndată în împrejurimile orașului, a adus lucrători și materiale, așa că lucrările de refacere au putut fi începute îndată. Între timp personalul întreprinderii a venit aproape în întregime. Astăzi o suprafață de peste 2500 metri pătrați a depozitului este din nou în ordine. Mărfurile circulă ca și înainte. Un exemplu din multe de eroică atitudine a personalului: într'un magazin dintr-o stradă îngustă se găsesc în noaptea bombardamentului zece funcționari cu gardă pentru caz de incendiu; printre ei stenotipiste, vânzătoare etc. Focul a izbucnit, câteva fete erau pe punctul de a se sufoca sub masca de gaze. Abia în ultimul minut bărbații izbutesc să găsească o ieșire din flăcări și să se salveze toți. Datorită acțiunilor vitejești s'a putut împiedeca răspândirea focului, așa că a doua zi după dezastru s'a putut lucra din nou. Incă un exemplu: un bătrân optician și-a refăcut după bombardament întregul magazin, ceea ce însemnează o realizare extraordinară, dacă ne gândim că aici este vorba exclusiv de mașini și aparate speciale.

MAGAZINE IN PIVNIȚE

HUMOR

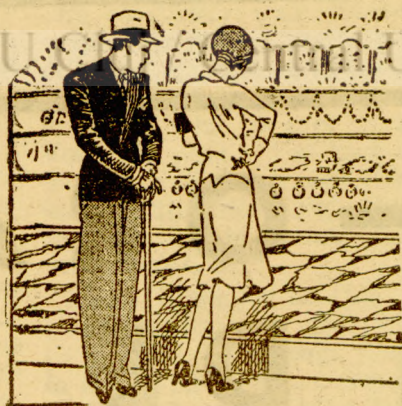

— D-le, am vrea să cumpărăm și noi o mașină, dar cu șofer cu tot...

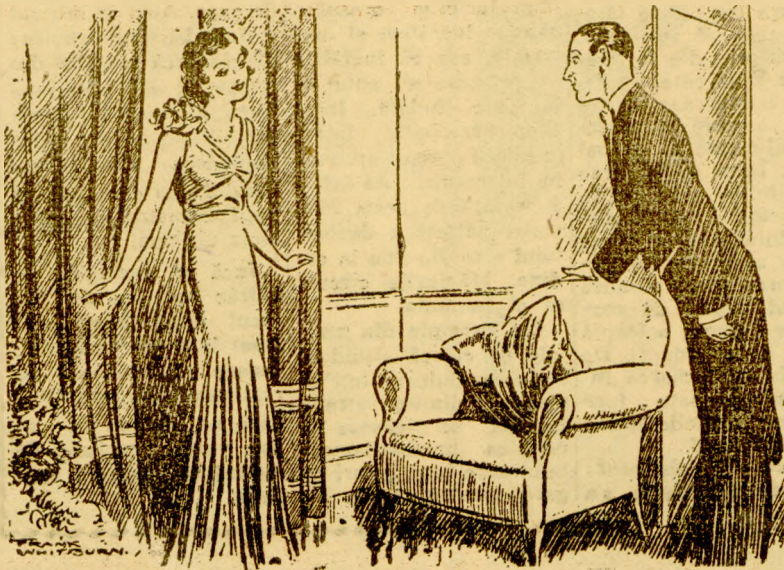
— D-le, ați greșit trenul

— Nu-i nimic că n'am luat bilet...

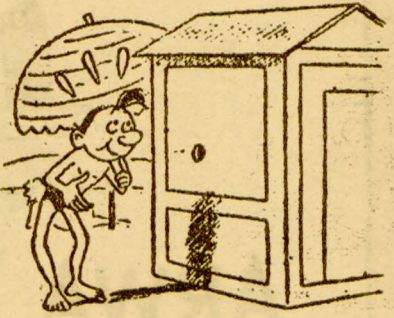
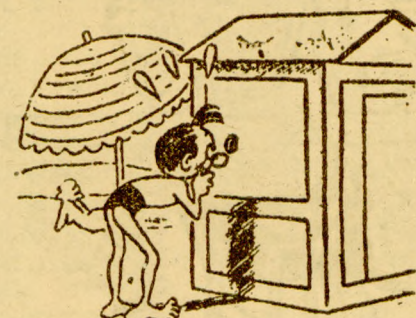
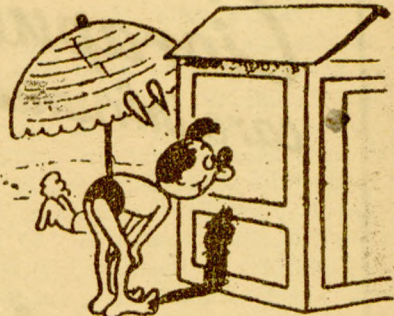
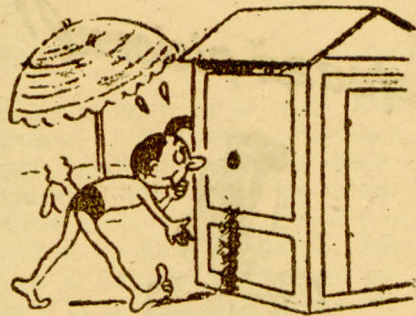
— La ce te gândești, draga mea?

— Cam care ar fi cadoul ce o să mi-l faci!...

EL — Luați loc...

EA — Nu, că mi-a spus mama să nu stau jos, când mă invită vreun domn acasă la el...

Poveste fără cuvinte...

LOHEN

Știm cu toții, că în alte timpuri, se făceau foarte multe vrăji: tineri, mai ales prinți, erau transformați în fel de fel de animale și de multe ori când credeai că ai un canar adevărat în colivie, descopereai că el este de fapt un arhiduce, adus în acest hal de o zână rea.

Slavă Domnului, lucruri dintre acestea nu se mai întâmplă azi.

Când se ridică perdeaua, pe scenă stau inghesuiți numeroși bărbați care cântă și lovesc armele de scuturi fără nici un rost.

Regele Heinrich, stă sub un stejar gros, are o barbă lungă și prezidează judecata.

Telramund, un nobil, o acuză pe Elsa de Brabant că și-ar fi ucis fratele mai mic. Regele zice că el nu crede și se pare că are dreptate. Vine Elsa și întrebată — neagă — ceea ce în orice caz trebuia să facă pentru că altfel, piesa s'ar fi terminat cu această scenă cu care și începe.

Dar trebuie de menținut că Telramund era însurat și că pe nevastă sa o chema Ortmol. Dealtfel o doamnă foarte încruntată. Ea l-a bătut la cap pe Telramund să o recheme pe Elsa.

După obiceiul timpului, Telramund cere să fie dovedită nevinovăția ei, înfruntându-se la luptă, doi bărbați. Bineînțeles, unul era învins și celălalt învingător, dar e greu de lămurit cum putea ieși la iveală nevinovăția fetei, din toată chestiunea asta. Însfârșit, treaba lor.

Deși nici unul dintre nobili nu o crede pe Elsa capabilă de crimă, nu refuză să-i spele „onoarea” cu propria lor piele. Ceea ce dacă ne gândim bine, este cam de înțeles dacă ținem seama de faptul că interpretul lui Wagner au întotdeauna peste 100 de kgr.

Și în această situație penibilă pentru Elsa, apare un tânăr îmbrăcat în zale strălucitoare, pe o corabie trasă de o lebădă albă și cântă „Cântă „Cântecul lebedei” un sfert de

ton mai jos. Ingrozită, lebăda dispare.

Dar acum începe să fie acțiunea într'adevăr interesantă:

Telramund tremură sonor, iar Lohengrin se oferă să se lupte pentru Elsa și culmea generozității, e dispus s'o ia de nevastă dar ca orice bărbat, are de pus întâi o condiție: să nu-l întrebe niciodată nici cine e, nici de unde vine, ceea ce la drept vorbind nu e cavaleresc din partea lui.

Dar Elsa promite, jură, el se bate, Telramund cade în luptă dar nu moare mai are câte ceva de făcut și în celelalte acte.

Elsa se aruncă de gâtul bărbatului iubit dovedind nu numai spontaneitate dar și multă ușurință, re-

Cunoscutul tenor

cinema LEO SLEK

piesă a lui ha

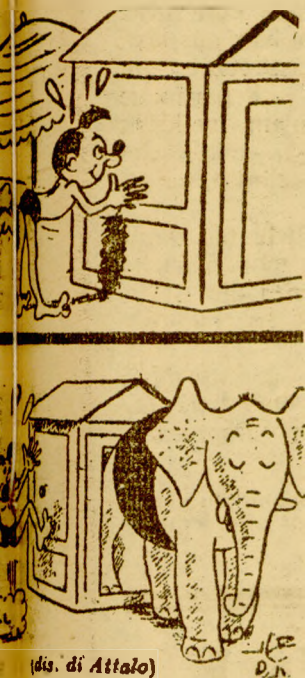
gele își mângâie satisfăcut barba ca după o afacere bună (întotdeauna zina fost greu de măritat o fată) corul nobililor se agită și cortina plină de bun simț, cade repede.

În actul al doilea e un întunec suspect pe scenă care nu prevestește nimic bun. Dintr'un colț, nu se știe din care se aude un dialog conjugal, prevăzut cu tonul și cu adjectivul necesare, între Ortrud și Telramund. Fiind întunec se cred singuri și își spun tot ce au pe inimă, o jumătate de oră în care timp spectatorii trag cu urechea.

După multă carăială se pun de acord s'o facă pe Elsa curioasă să cântă cine e în fond dubiosul ei mire.

Elst apare pe balcon pentru tradiționala convorbire cu luna care născând în decor este înlocuită

O ELSA

(dis. di Attalo)

**D-le nu ți-e rușine să
te uiți la mine când în ju-
rud nostru e un local rău
famant!...**

LOHENGRIN

cu zefirul. Dar pe când ea discută
cu zefirul, Ortrud oftează adânc de
câteva ori în șir până ce este auzită.
Elsa coboară și o duce în palat: gre-
șală ireparabilă.

În timpul cortegiului nupțial, Tel-
ramund ținând neapărat să provoace
scandal, îi cere lui Lohengrin să
se legitimeze, să arate actele de o-
rigină etnică, viza de intrare în țară
și regelui îi pretinde anularea re-
zultatului luptei. Deși obiecțiile lui
Telramund sunt întemeiate în ceea-
ce privește misterul cu care s'a în-
conjurat, Lohengrin din motive pro-
babil necurate, toată lumea este în-
potrivă lui, Telramund este îmbrân-
cit și cortegiul continuă.

Regele salută și cortina se lasă
înec.

**vienez și actor de
ZAK despre celebra
Mad Wagner**

Decorul actului al III-lea repre-
zintă o curioasă cameră nupțială
din care lipsește mobilele esențiale.
Lohengrin și Elsa sunt conduși de
rege care le dă ultimele sfaturi prac-
tice, apoi rușinat, dispare.
Ea este adevărata vinovată că ea
a transformat într-o lehădă pe
Gottfried.

Lohengrin o străfulgeră cu privi-
rile și ea slabă de înger ca și bă-
rățul ei, cade jos moartă.

Lehăda se bagă repede în apă și
în locul ei apare un prinț și o îm-
brașează pe Elsa: este fratele ei
Lohengrin cântă atât de mult în-
cât disperată, Elsa îl întreabă de ce
este. Întrebare fatală! Colac pes-
te pupăză, Telramund dă peste ei,
rând să-l omoare pe Lohengrin,
Telramund se prăbușește pe pământ

ucis de privirile fulgerătoare ale lui
Lohengrin.

Cadavrul lui incomodând și stric-
când estetica, este trimis în culise,
Lohengrin nu spune nimic, vrea să
vorbească doar în fața regelui. Alta
mizerie pe care i-o face Elsei.

Elsa leșină și în timp ce este fric-
ționată cu oțet aromatic, cortina
cade.

Decorul se schimbă: e același din
primul act.

Figurația îi cere regelui să se
ducă la război, toți fiind amatori de
o moarte eroică. Iar Lohengrin, ca
să-l „lucreze” să preia comanda u-
nui batalion. Dar Lohengrin intră
și refuză. Din fericire Elsa l-a între-
bat cine este și el trebuie să plece.

În semn de doliu, bărbații își dau
— nu cu pumnii în cap — ci cu
săbiile în scuturi.

Este adusă Elsa. Ea se elatină spre
deosebire de celelalte acte când se
schimba de pe un picior pe altul.

Lohengrin bate câmpii, susținând
lucruri ce nu se pot dovedi. În fața
nici unei comisii n'ar fi putut ieși
cu fata curată. Desbaterile ar mai
fi putut continua oricât fără a se
putea ajunge la un rezultat pozitiv.
Și e târziu, toate acestea trebuie să
se sfârșesc odată. Deci toți de pe
scenă îl cred pe Lohengrin numai
cei din stal rămân cu foarte multe
suspiciuni.

Dar Lohengrin în loc să-și ceară
scrisorile înapoi și darurile de lo-
godnă, original cum e, îi dă Elsei,
un inel, un corn (ca să se asigure
de coarne în absență) și un scut
pentru defunctul ei frate.

Dar deodată apare Ortrud spunând
Gottfried.

Fiind necesar un animal care să-l
transporte pe Lohengrin pe celălalt
mal — Gottfried revenit la forma lui
normală nu mai poate face oficiu de
lehădă — apare la țanc — dacă re-
gia e bună — o turturică.

Elsa după bunul ei obicei se
schimbă de pe un picior pe altul și
tipă; cortina cade vertiginos.

— Și îl iubești?

— Dar, ce mai am 16 ani!...

**— Conița, v'a trimis îndărăt cadourile; zice că
nu-i mai plac decât a văzut la madam Popescu,
altele...**

DE 100 Kg.

HUMOR

lui un om cu capul gol, sdrențaros, și strigă la lume:

— „Creștinilor!... Fugiți!... Fugiți repede!... Dela răsăritul soarelui, Turcii trec Dunărea în fața Zimnicei și se îndreaptă spre noi. În calea lor, strâng ce mai gălesc, omoară oameni, necinstesc femeile, dau foc caselor!... Dați de veste mai departe și fugiți!... Eu mă întorc de unde am venit. Amar de cel ce nu s'o afla printre băjenarii mai înainte de miezul nopții.

„Desnădejdea sătenilor n'ar fi fost așa de mare, de li s'ar fi spus că valurile Dunării, înalte cât casa, veneau să-i înghită. Femeile alergară după copii. Bărbații ridicau pumnii la cer.

— „Milostivule, Doamne!... Ce păcate săvârșit-am de ne pedepsești cu această nepăsare!...

„Clopotele bisericii începură a suna fără întrerupere. Glas plângător de înmormântare, ce se amesteca cu bocetele femeilor, cu plânsul copiilor, cu injurăturile bărbaților, cu lătratul câniilor, sgândăriți de zăpăceala stăpânilor lor. Tăiau purcei, pășări, să-și facă de-ale gurii la drum. În tingeri și ceaoane mari fierbeau mămăligile bejeniei, cu puțină sare, să le fie la sete, pe Dumnezeu știe ce drumuri lipsite de apă. Făcându-le, femeile amestecară în ele multe lacrimi sărate.

„Mute case erau lipsite de bărbat sau era beteag. Trebuia să le venim într'ajutor. Și ajutam femeilor la încărcat. Cei mai fericiți în această nenorocire, fură cei cari n'aveau nici car, nici vite, nici calabalac de dus. Isi luară traista și bățul.

Satul înfățișa o priveliște nemai pomenită pentru lumea noastră. Toate casele se goleau, ca în fața pârjolului, dar nu ardea nici una. Femeile, neîndurându-se să se deslipească de lucrurile ce le costase atâtea trude, încăreau peste măsură. Bărbații aruncau la pământ ceea ce socoteau de prisos. Izbucneau certuri. Multe femei erau bătute. Preotul alerga din casă în casă, încuraja pe cei slabi, potolia pe cei furioși, zorea pe cei întârziati. Foarte bătrân și prea încercat în nenorociri, a fost pururea un om cu suflet. În ziua aia fu trimisul lui Dumnezeu. Cu capul gol, părul alb, împletit în coadă și strâns la spate în coc, cu antereul suflecat, cu fața luminată de focul credinței sale, cutreera satul sprinten ca un tânăr și striga din ogradă în ogradă.

— „Primiți ceea ce ne trimite cerul!... Ne aflăm în săptămâna Patimilor. Aduceți-vă aminte de chinuirea Mântuitorului nostru!... Indur și eu alăturarea de voi!... Nu vă părăsesc... Voi fi în fruntea băjenarilor pe drumul Golgotel noastre.

„Se ținu de cuvânt.

„Pe la amiază, șirul de care prinse a se urni. În frunte, carul preotului, devenit biserică noastră. Pe coviltirul lui se vedea crucea, ce stătuse timp de șizeci de ani atârnată în odaia de culcare a preotului. Dânsul, îmbrăcat în adăjdii, cu cădelnița într'o mână, cu crucea în cealaltă, făcu

H A I D U C I I

(Urmare din pag. 6)

semnul plecării, mergând înaintea boilor lui voinici și albi ca zăpala. Singurul său fecior și care, venind pe lume, răpise viața maicii lui, ducea boii de coarne.

„După carul preotesc, urma gloata băjenarilor, pe jos, cu traista în spate, cu toiagul în mână. Apoi căruțele familiilor ai căror capi erau betegi, văduvele și orfanii. Insfârșit, veneau neamurile mai puțin încercate, fiecare având câte mai mulți bărbați vâjosi, în sânul lor.

Toate carele erau acoperite cu coviltire și încărcate să se rupă. Afară de calabalacul lui, fiecare primise câte ceva dela vecinul nevoiaș, ce trebuia să meargă pe jos: velințe, vestminte, senducuri mălai. La colțurile leucilor fiecărei căruțe atârnavu stăuțele de porumb uscat, hrană păstrată pentru câini, când n'ar mai fi avut ce să le arunce. Aceste biete animaie, prietene credincioase omului, — spre deosebire de pisici, cari nu presimțiră nimic și rămăseră prin casele pustii, — repede se înfiorară, ghiciră prăpădul și-și urmară stăpânii. Acuma, adăpostiti între roatele dinapoia carelor, mergeau întristați, cu capul în jos, cu coada între picioare, cu urechile asurdate de scârțaitul osiilor neunse, în ciuda doinei ce se bălăbănea la crucea căruțelor.

„Tipetele copiilor, suspinele femeilor, injurăturile oamenilor ce mergeau pe jos și adunau lucrurile căzute,—astfel era tot ce mai rămăsese din viața unui sat dintre cele mai înfloritoare odinioară în județul nostru. Viața de țigani, mergând ca o cireadă răzătoare, pe drumuri fără țință. Și toate astea, din pricina unui singur om, a unui boier, un Român, scoborător dintr'un vestit strămoș. Mi-aduc aminte de cuvintele rostite la masa noastră de către mărinimosul tată al acestui fiu neomenos: *Impotriva omului nedrept, crud și lacom, trebuie să te ridici și să-l zdrobești... Răutatea nu-i lucru dela Dumnezeu.*

„Hotărîrea mea era luată, dar mă dusei oricum să cer sfatul

capului sufleteș al băjenarilor, bătrânul preot, căruia-i spusei acest cuvânt al boierului răposat.

După șase ceasuri de drum, ne găseam la cel dintâi popas mare, pe ridicăturile dela Călugăreni, ce preodimă Dunărea. Noaptea cădea grea, înunecoasă ca și ursita noastră. Fiecare avea câte un felinar aprins... Fiecare suflet căuta câte un sprijin... Inșiși câinii cerșeau o privire mai blajină. O femeie și-i goni pe al ei, dându-i cu piciorul. Bietul dobitoac se depărta puțin, în bezna nopții, se opri locului, privi'năpoi umilit, nepricepând nimic. Preotul văzu această întâmplare și fu, ca și mine, îndurerat:

— De ce-l alungi, copila mea?

— Pentru că n'am ce-i da să mănânce, nici măcar un stăuțel de borumb!

— Dar, el nu-ți cere de mănăcare... El vrea să te urmeze... Ai, oare, inima să-l lipsești de această mângâiere?

„Față de această dojană, femeea n'cepu să plângă. Ii luai deoparte pe preot și-i mărturisii gândul meu de-a pleca'n haiducie.

— „Vreau să răzbun pe ta'a, frații și surorile... Și pe alți nenorociți!...

— Cine vor fi cei pedepsiți?

— Toți. Ca la moară: Români, Greci, Turci, toți cei cari sunt nedrepti, cruzi, lacomi.

„Bătrânul nu-mi răspunse nimic. Sta, cât era de mare drept, în noaptea neagră. Ochii săi erau ațintiti asupra Dunării, asupra bisericii lui, a satului, pe când barba-i lungă flutura'n vânt. Iși întoarse domol capul către luminile tremurătoare ale felinarelor agățate de care și cugetă.

În clip'asta, izbucniră vâpăi în zare, la'nceput slabe, apoi tot mai întinse. Ii atinsei umărul:

— Privește, părinte. Putineciu și Stăneștii ard!...

„Tresări, ca trezit din somn, și privi pârjolul, în mijlocul bocetelor ce se revărsau de prin toate căruțele. Atunci, punându-mi mâinile pe umeri, preotul îmi spuse cu un glas înăbușit:

— Du-te, fiule, du-te'n haiducie!... Și pedepsește pe răi!... Așa e: *răutatea nu-i lucru dela Dumnezeu.*

A m plecat, după ce-i pusei pe-ai mei la bun adăpost. Dar, în cincisprezece ani de haiducie, sub poruncile lui Cosma, n'am pedepsit decât niște răi de-ai mici. Cei mari stau mereu neclintiti, pe picioarele lor.

„Și, pentru numele lui Dumnezeu! nu vreau să mor, până nu voi tăia ciosvârta mea din ei!...”

Toți haiducii se sculară'n picioare.

— *Trăiască Movilă!... Să-ți ajute Dumnezeu... Iar de n'o vrea Dumnezeu, te-om ajuta noi!...*

(Fragment din romanul cu același nume tipărit recent de editura „Vremea“)

HUMOR

Novicele

Un tânăr, care posedă doar de puțină vreme un permis de șofer, răsturnă pe un domn bătrân și strigă:

— D-ta ești de vină, domnule!

Eu sunt un șofer priceput. Conduc de 14 zile!

— Ah! răspunse domnul cel bătrân, ridicându-se, — nici eu nu sun tocmai novice, căci umblu de 60 de ani!

Actrițele

Un director se adresează unei tinere actrițe nou angajată:

— Iți vei procura singură toaletele, încălțăminte, pălăriile, ciorapi și manusile.

— Și d-ta imi vei procura, de sigur amantul care va plăti toate astea, răspunde actrița

Om cinstit

Clientul: — Ei, domnule chelner! Pe lista asta de vinuri văd un Cotnari cu o sută de lei sticla și altul cu 150 lei. Ce diferență e între acestea două?

Chelnerul: — Cincizeci de lei

La școală...

Președintelui Roosevelt îi place să scoala în relief spiritul național al copiilor americani și povestește cu multă plăcere anecdota următoare:

Un elev este întrebat la ora de religie:

— Sammy! Cine a fost primul om pe lume?

— George Washington!

— Ești sigur? întreabă pastorul. Atunci copilul răspunse plin de orgoliu, repetând fraza tradițională în Statele Unite:

— George Washington a fost primul în război, primul în timp de pace, primul în inimile concetățenilor săi

— Ai dreptate, copilul meu; totuși, primul om pe lume tot Adam rămâne.

Atunci, dând din cap, copilul spuse:

— Bine, dar nu știam că puneți la socoteală și străinii!

Un Figaro ingenios

Într'un orașel din Haute-Adige (Franța), locuitorii obișnuiesc să se ducă la bărbier numai odată pe săptămână

Cum bărbile cresc lungi într-o timp, de-acî decurge o muncă în plus pentru bărbier ceea ce nu-i deloc în conformitate cu tariful aplicat

Exasperat, a afișat în modestul său salon, următorul aviz:

Toate bărbile care trec de o săptămână vor plăti un supliment de 25 la sută.

DIN NICI O CASA nu trebuie să lipsească excelenta revistă de popularizare a problemelor medicale în România:

MEDICUL NOSTRU

care cuprinde în fiecare număr articole scrise special de cei mai reputați medici români și străini, sfaturi medicale spre folosul oricui și îndrumări în viața sexuală. Practica educației fizice. Sfaturi igienice gospodărești și de frumusețe.

DOUĂ PAGINI DE CONS. MEDICALE GRATUITE

APARE LA 1 și 15 ALE FIECAREI LUNI

30 LE

30 LE

Câteva zile înainte de moartea ei, marchiza Borghi, ca să fie cu conștiința împăcată, vru să consulte și pe doctorul Giunio Falci, pentru feciorul ei Silvio, care era orb aproape de un an. Ii adusese cei mai ilustri oculiști din Italia și din străinătate, și toți au zis că avea o glaucomă, boală fără leac.

Doctorul Giunio Falci dobândise de puțină vreme, prin concurs, postul de director al clinicei oftalmologice; însă, fie din pricina aerului său obosit și vesnic absent, fie din pricina figurii lui foarte puțin atrăgătoare, cu felul lui de a umbla lăbărțat și bleg, purtându-și căpătâna de timpuriu plesuvă lăsată pe ceafă, nu isbutea să-și câștige nici simpatia nici apropierea cuiva. El știa aceasta și părea că se bucură. Adresa asistenților sau clienților săi întrebări curioase, care-i uluiau și-i puneau în încurcătură; lăsa prea clar să se înțeleagă concepția ce și-o formase el despre viață, concepție atât de lipsită de acele ipocrizii intime chiar necesare, de acele iluzii spontane și inevitabile, pe care fără să vrea oricine și le făurește dintr-o nevoie instinctivă, încât tovarășia lui devenea după câțva timp insuportabilă.

Poftit de către marchiza Borghi, examină îndelung, cu atenție, ochii tânărului, fără să dea ascultare, nici măcar în aparență, deslușirilor ce în timpul acesta i le tot dădea marchiza privitor la boală, la părerile altor medici, sau diferitele leacuri încercate. Glaucomă? De loc. Dânsul nu prea vedea în ochii aceia semnele caracteristice ale acestei boli, culoarea vânt-verde a opacității, etc., etc.; i se părea mai degrabă că avea deaface cu o rară și ciudată manifestare a acelei boli care obișnuie să cheamă albeață. Dar la început nu vroi să spuie mamei părerea lui, ca să nu-i pricinuiască momentan nici cea mai mică nădejde. Ascunzând viul interes ce i-l destepase cazul acela ciudat, își manifestase în schimb dorința de a mai face o vizită infirmului, după câteva luni.

Și într'adevăr veni; dar văzu ceva neobișnuit: pe strada aceea nouă, vesnic pustie, în fundul lui Prati di Castello unde se înălța vila marchizei Borghi, stătea o mulțime de curioși în fața porții deschise. Marchiza Borghi murise subit, în timpul nopții.

Ce să facă? Să se întoarcă înapoi? Se gândea că, dacă în prima lui vizită și-ar fi dat pe față îndoiala ce o avusese că boala tânărului ar fi cu adevărat ceea ce se numește glaucomă, poate că biata mamă n'ar fi murit cu desădejde că-și lăsa fiul orb fără leuire. Ei bine, dacă acum nu mai putea consola cu speranța asta pe mamă, nu putea cel puțin să caute a alina cu dânsa durerea tânărului, lovit atât de crud de o nouă nenorocire?

Și urcă treptele vilei.

După o lungă așteptare, în neorânduiala ce domnea acolo, se înfățișă o tânără îmbrăcată în negru, blondă, cu un aer rigid, chiar sever: dama de companie a defunctei marchize. Doctorul Falci îi expuse motivul vizitei, care altminteri acum ar fi fost nepotrivită. La un moment dat, cu o ușoară mirare care trăda neîncrederea, ea îl întrebă:

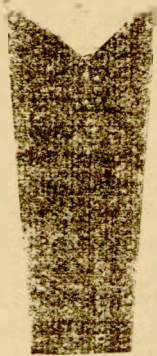
— Cum, și tinerii se pot îmbolnăvi de această albeață?

Falci se uită un timp în ochii ei, apoi, cu un zâmbet ironic, perceptibil mai mult în priviri decât pe buze, îi răspunse:

— Și de ce nu? Moralmente, întotdeauna, domnișoară: când un tânăr se amorezează. Iar fizicește destul de des.

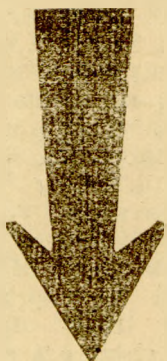
VOCEA

O NUVELĂ PALPITANTĂ, PLINĂ DE ACȚIUNE ȘI SITUAȚII NEPREVĂZUTE

DE

LUIGI PIRANDELLO

VOCEA

Domnișoara, înăsprindu-se mai tare, curmă atunci discuția, zicând că, în condițiile în care se afla marchizul în acel moment, nu era cu putință să i se vorbească de nimic; când va fi mai liniștit ea îi va spune și se va trimite să-l cheme.

Trecură mai bine de trei luni și doctorul Giunio Falci n'a mai fost chemat.

La dreptul vorbind, cea dintâi vizită lăsase marchizei defuncte o foarte rea impresie despre doctor. Domnișoara Lydia Venturi, rămasă acum conducătoare și lectoră a tânărului marchiz, își amintea de asta bine. În pornirea ei instinctivă împotriva mult antipaticului doctor, nu-și dădea seama dacă impresia marchizei ar mai fi fost aceeași pe care și-o făcuse, de se întâmpla că Falci să-i dea dela început o speranță că vindecarea fiului ei nu era neprobabilă. Ea la rândul ei îl socotea drept șarlatan și mai rău chiar, cu această a doua vizită a lui, cu care venea să-și manifesteze o îndoială, să aprindă o speranță tocmai în ziua când marchiza era moartă. Cu atât mai mult că tânărul marchiz părea de acum resemnat nenorocirii. Murindu-i mama așa dintr'odată, în afară de bezna orbirii lui, un alt întuneric se îndesi, mai mult înăuntru decât în jur, unul teribil, în fața căruia, e adevărat, toți oamenii stau orbi. Însă din această beznă, acel care are ochii sănătoși mai poate ieși prin vederea lucrurilor dimprejur, el nu: orb pentru viață, orb și pentru moarte. Și în această întunecime, mai rece și mai tenebroasă, dispăruse mama lui, în tăcere, îl lăsase singur, într'un gol oribil.

Dintr'odată, o voce — nu știa bine a cui — de o dulceață nesfârșită ajunsesse până la el, ca o lucire suavă. Și tot sufletul său, pierdut în golul acelui oribil, se agățase de această voce.

Domnișoara Lydia nu era pentru el decât un glas. Dar, mai era aceea care mai mult decât oricine, în ultimele luni, a fost cea mai apropiată de mama lui. Și mama lui — își amintea el — îi spusese vorbindu-i despre ea, că era bună și atentă, cu alese maniere, cultă, inteligentă; tot așa o găsea și în grijile ce avea pentru el, în măsurile de confort desăvârșit cu care-l înconjura.

Lydia bănuise în cele dintâi zile că marchiza Borghi luând-o în serviciul ei, n'ar fi văzut rău, în egoismul ei matern ca fiu-său să se consoleze într'un mod oarecare cu ea: gândul acesta o ofensa și de aceea sili trufia ei firească să se întepenească într-o atitudine chiar severă. Dar după nenorocire, când el îi luă o mână, și în plâns disperat își lipi de ea fața lui frumoasă și palidă, gemând: „Să nu mă lași!... să nu mă lași!...” se simți biruită de compătimire, de duioșie, și se dedică lui, uitând severitatea.

Și curând, cu curiozitatea timidă dar îndărătnică și sfâșietore a orbilor, el începu s'o chinuiască. Vroia să o „vadă” prin întunecimea lui; vroia ca vocea ei să devină imagine înăuntrul lui.

Făcu întâiu întrebări vagi, scurte. Vru să-i spună cum anume și-o închi-puia, când o auzea vorbind cu glas ușor.

— Blondă, nu-i așa?

— Da.

Era blondă; dar părul ei, cam aspru și nu prea bogat, contrasta ciudat cu culoarea nițel mohorâtă a pielii. Cum să-i spună asta? Și pentrue?

— Și ochii, ca cerul, da?

— Da.

Ca cerul; dar închiși, dureroși, prea adânciți sub fruntea gravă, tristă, pro-

(Continuare în pag. 12)

minentă. Cum să i-o spună? Și pentru ce?

Frumoasă la față, nu era; dar trupul cât se poate de elegant. Frumoase, cu adevărat frumoase, avea mâinile și vocea. Vocea, mai cu seamă. De o suavitate nespūsă, în contrast cu aerul închis, trufaș și dureros al chipului.

Dânsa știa cum o vedea el, după farmecul glasului și după răspunsurile timide ce primea la întrebările lui insistente; și se străduia înaintea oglinzii să se asemuiască imaginii ei celei false; se străduia să se vadă așa cum o vedea el în bezna lui. De acum nici pentru ea însăși, vocea ei nu mai ieșea de pe buzele ei, ci de pe ale aceleia ce și-o închipuia dânsul; și când râdea, imediat avea impresia că nu ea a râs, ci că imitase un râs ne-al-ei, râsul celeilalte ea însăși, care trăia în el.

Toate acestea îi căsunau un chin înăbușit, o răsvrăteau, i se părea că nu n-ai era ea, și că treptat-treptat se pierdea pe sine, prin mila ce i-o inspira tânărul acela. Numai milă? Nu: acum, era și dragoste. Nu mai putea să-și retragă mâna din mâna lui, să-și îndepărteze obrazul de obrazul lui, atunci când o atrăgea prea lângă dânsul.

— Nu, așa nu... așa nu...

Trebui acum să ajungă la o chibzuire cu sine, care o costă pe domnișoara Lydia o luptă lungă și aspră cu ea însăși. Tânărul marchiz nu avea rude, era stăpân pe dânsul să facă singur ce-i plăcea și ce-l tăia mintea. Dar n'ar fi zis oare lumea că ea profita de nenorocirea lui ca să se mărite, să devie marchiză și bogată? O, da, desigur, și asta și altele putea spune. Totuși, cum mai putea rămâne mai departe în casa ceea, dacă nu sub forma acestei învoeli? Și n'ar fi fost o cruzime să abandonez pe orb, să-l lipsească de îngrijirile ei iubitoare, pentru teama răutății altora? Era, fără îndoială, un mare noroc pentru dânsa; dar știa, în conștiința ei, că-l merita pentru că ea îl iubea; ba, pentru dânsa norocul mai mare era acesta, de a-l putea odată iubi deschis, de a se putea numi a lui, toată și pentru totdeauna, de a se putea consacra lui, unicul, trup și suflet. O El nu se vedea: nu vedea altceva înăuntrul său decât propria lui nefericire; dar era atât de frumos și delicat ca o fetiță; și ea pîvindul, bucurându-se de dânsul, fără ca el s'o știe, să poată gândi: „Iată, ești întreg al meu, fiindcă nu te vezi și nu te știi, fiindcă sufletul tău este prizonier al nenorocirii tale, și are nevoie de mine ca să vadă, să simtă”. Dar nu trebuia oare, consimțind voinței lui, să-i mărturisească mai întâi că ea nu era așa cum și-o închipuia dânsul? Nu ar fi însemnat oare tăcerea o înșelăciune din parte-i? Da, o înșelăciune. El însă era orb, deci pentru el era de ajuns o inimă, ca aceea a ei, devotată și arzătoare și iluzia frumuseții. Urâtă, la adică, nu era. Și apoi una frumoasă, adevărat frumoasă, poate cine știe! I-ar fi putut înșela în alt chip, profitând de nenorocirea lui, odată ce într'adevăr el, mai mult decât de un obraz frumos pe care nu avea să-l vadă niciodată avea trebuință de o inimă plină de iubire.

După câteva zile de nedumerire și chin sufletesc, se hotărî nunta. Aceasta s'ar fi făcut fără nici o pompă, în data ce vor fi trecut cele șase luni de doliu după mamă.

Ea avea așadar înainte-i cam o lună și jumătate, tot timpul ca să aranjeze trebile cum va fi mai bine. Au fost zile de intensă fericire: ceasurile zburau între plăcute direcții prin cuibul lui și mângăieri, din care ea se des-

VOCEA

(Urmare din pag. 11)

prindea puțin amestită, cu o dulce violență, pentru a salva, din libertatea aceea pe care traiul împreună o dădea dragostei lor, o bucurie mai mare, păstrată pentru zilele de nuntă.

Mai lipsea până atunci puțin mai mult de o săptămână, când pe neașteptate îi fu anunțată Lydiei vizita doctorului Giunio Falci.

Întâia ei pornire fu să răspundă:

— Nu sunt acasă!

Dar orbul, auzind vorba în șoapte, întrebă:

— Cine este?

— Doctorul Falci, — repetă servitorul.

— Știi? — zise Lydia, — medicul acela pe care biata ta mamă l-a chemat cu câteva zile înainte de nenorocire.

— A, da! — rosti Barghi, aducându-și aminte. — Care m'a examinat mult... mult, imi amintesc bine, și care a zis că vroia să mai vie, pentru...

— Așteaptă, — îl întrerupse subit Lydia, foarte agitată. — Mă duc să văd ce vrea.

Doctorul Giunio Falci stătea în picioare în mijlocul salonului, cu capul lui mare și chel dat îndărăt, cu ochii bulbucăți pe jumătate închiși și își neteza cu o mână, distrat, bărbia sbârilită.

— Luați loc, d-le doctor, — zise domnișoara Lydia, care intrase fără ca el s'o observe.

Falci se întoarse, se înclină și prinse a zice:

— O să mă scuzați, dacă...

Dar ea, turburată, atârnată, vru să i-o ia înainte:

— Să vedeți, n'ați fost chemat până acum, fiindcă...

— Cred că și vizita asta a mea este inoportună, — zise Falci, cu un ușor zâmbet sarcastic pe buze. — Dar dv. o să mă ertați, domnișoară.

— Nu... pentru ce? chiar... — făcu Lydia, roșind.

— Dv. nu știți, — reluă Falci, — interesul pe care anumite cazuri de breaslă îl pot deștepta unui biet om ce se ocupă cu știința... Dar eu vreau să vă spun adevărul, domnișoară: eu și uitasem de cazul acesta cu toate că după părerea mea, ar fi foarte rar și straniu. Ieri, însă, tot vorbind de una și de alta cu niște prieteni, aflai de apropiata căsătorie a marchizului Borghi cu dv., domnișoară, e adevărat?

Lydia se făcu albă și afirmă din cap, cu demnitate.

— Imi dați voie să vă felicit, — adăogă Falci. — Și iată că atunci mi-am amintit dintr'odată. Mi-am amintit de diagnosticul de glaucom făcut de atâția colegi iluștri, dacă nu mă'nșel. La început chiar era și greu de stabilit. Sunt sigur, că dacă doamna marchiză ar fi chemat la fiul ei pe acești colegi ai mei cam pe vremea când l-am vizitat eu, ar fi spus și dânsii că nici nu putea fi vorba de o glaucomă. Asta e. Și mi-am mai adus aminte de a doua mea vizită nenorocită, și m'am gândit că dv., domnișoară, mai întâi în turburarea pricinuită de neașteptata moarte a marchizei, și pe urmă în bucuria acestui ultim eveniment, ați scăpat din vedere, nu-i așa? ați uitat să...

— Nu! — tăgădui cu asprime Lydia la acest punct, răsvrătindu-se de tortura la care o supunea lungul discurs înveninat al doctorului.

— A, nu? — făcu Falci.

— Nu, — repetă ea cu posomorită hotărîre. — Mi-am amintit însă de puțină încredere, ca să nu zic totală lipsă de încredere, scuzați, pe care a manifestat-o marchiza, încă după vizita dumneavoastră, în vindecarea fiului ei.

— Dar eu nu spuseseam marchizei, — reluă prompt Falci, — că boala fiului, după modul meu de a vedea...

— E adevărat, asta mi-ați spus-o mie, — întrerupse iarăși Lydia. Dar eu, ca și marchiza...

— ...Puțină, ba chiar totală lipsă de încredere, nu? Ce-are face, — îi curmă Falci la rândul lui vorba. — Dar dv. între timp, n'ați comunicat domnului marchiz despre venirea mea și despre motivul...

— În acel moment, nu

— Dar după aceea?

— Nici. Fiindcă...

Doctorul Falci ridică o mână:

— Înțeleg. Se născuse dragostea... Să mă iertați, domnișoară. Dar se zice, și pe drept cuvânt, că dragostea e oarbă; oare dv. o doriți oarbă chiar și până la acest punct, această dragoste a domnului marchiz? Oarbă și materialmente?

Lydia simți că împotriva răcelii sigure și mușcătoare a acelui om nu a-ungea atitudinea mândră, în care, ca să-și apere demnitatea, de o bănuială odioasă, se adâncea din ce în ce mai mult. Totuși se siliă să se stăpânească încă și întrebă cu calm aparent:

— Dv. persistați a crede că marchizul poate, cu sprijinul dv., să-și redobândească vederea?

— Domol, domnișoară, — răspunse Falci, ridicând încă odată mâna. Eu nu sunt, ca D-zeu din cer, atotputinte. Am examinat numai o singură dată ochii domnului marchiz, și mi s'a părut că trebuie să exclud deabinele existența glaucomului. Și acest lucru, care poate fi o îndoială, care poate fi o speranță, mi se pare că ar trebui să vă fie de ajuns, dacă într'adevăr, după cum cred, vă stă la inimă binele logodnicului dv.

— Și dacă această îndoială — se pripisi să răspundă Lydia cu aer sfidător, — nu s'ar mai putea menține după vizita dv., dacă nădejdea ar rămâne înșelată? Nu veți fi turburat inutil, cu cruzime, un suflet care s'a resemnat deja?

— Nu, domnișoară, — răspunse cu un calm dur și serios Falci. Atât e de adevărat aceasta, încât eu mi-am socotit ca o datorie a mea de medic, de a veni fără să fiu invitat. Pentru că aici, să știți, eu cred că mă aflu nu numai în fața unui caz de boală, ci și în fața unui caz de conștiință și mai grav.

— Bănuțiți că... — încercă să-l întrerupă Lydia; dar Falci nu-i dădu timp să urmeze.

— Dv. singură, urmă el, — ați spus adineaori că ați ascuns marchizului venirea mea, cu o scuză pe care eu nu o pot accepta, nu fiindcă mă supără, ci fiindcă încrederea sau neîncrederea în mine nu trebuia să pornească dela dv., ci dela marchiz. Uitați-vă, domnișoară: nu zic că eu am numai decăt dreptate, dar declar că n'am să iau nici un ban dela marchiz, dacă o să vie în clinica mea, unde va avea în mod desinteresat, toate îngrijirile pe care știința i le poate da. După cele ce v'am spus, mai găsiți oare că e ceva din cale afară să vă cer să anunțați domnului marchiz vizita mea?

Lydia se ridică în picioare.

— Stați puțin, — zise atunci Falci, ridicându-se și el și reluându-și aerul lui obișnuit. — Vă previu că n'am să pomenesc de fel marchizului că am mai fost odată. Ba pot zice, dacă vreți,

(Continuare în pag. 14)

NETTUNO

CÂTEVA AMĂNUNTE ASUPRA NOULUI TEATRU DE LUPĂ DIN ITALIA

În zorii zilei de 22 Ianuarie trupe anglo-americane au debarcat într-un mic port, situat pe coasta Mării Ionice, la vreo 70 km. spre Sud-Vest de Roma. Nici chiar numele de mic port nu-l merită Nettuno, pentru că nu are niciun fel de instalație portuară, capabilă să fie folosită sau să folosească vaselor de tonaj mijlociu sau mare. E un vechi orașel înconjurat de ziduri medievale, care nu lasă în spre coasta mării decât o margine de câțiva metri pe care nicio căruță nu poate trece. Pe vremuri localitatea Nettuno, care abia număra câteva sute de locuitori a jucat un mare rol miliar, dar numai ca punct de semnalizare pe coastă pentru apărarea Romei. Papa Alexandru al 6-lea a zidit aici o fortăreață puternică, interesantă mai ales prin faptul că este una din cele dintâi care țin seamă, în felul cum este construită, de apariția artileriei. În zidirea cetății sunt rezervate platforme pentru așezat pe ele tunurile, iar exteriorul este plăgă, tit să primească loviturile ghiulelelor de tun ale vremii.

Orașelul a vegetat timp de secole cu câteva mii de locuitori și dacă azi atinge cifra de 8000, aceasta se datorește faptului că fiind legat de Roma cu o bună șosea, era unul din punctele de coastă în care cetățenii Romei veneau să se scalde în mare. În jurul orașului s-au construit și câteva grupuri de vile, împrăștiate în câmpia perfect netedă, fără nicio înălțare și fără niciun accident de teren.

Și coasta e tot atât de dreaptă și de joasă și deci tot atât de puțin favorabilă unei debarcări. Marile vase de tranșport sunt nevoite să rămână în larg și nu se pot nici cel puțin apropia mult de coastă, așa încât toate debarcările trebuiesc făcute cu bărcile sau cu vase speciale de debarcare. Dacă în primul moment al unei debarcări se poate trece mai ușor peste asemenea greutatea, când este înșă vorba de transport, imensele cantități de muniții și alimente necesare unei armate, lipsa oricărei instalații portuare la Nettuno și lipsa fie și a unui port natural își vor face greu simțite urmările.

Orașelul utat de toată lumea afară doar de amatorii duminicali de plajă din Italia, a intrat astfel deodată în actualitate. El ar fi renunțat însă bucuros la această reclamă, din care se va ridica numai dărmăte și cu zidurile

VINITZA

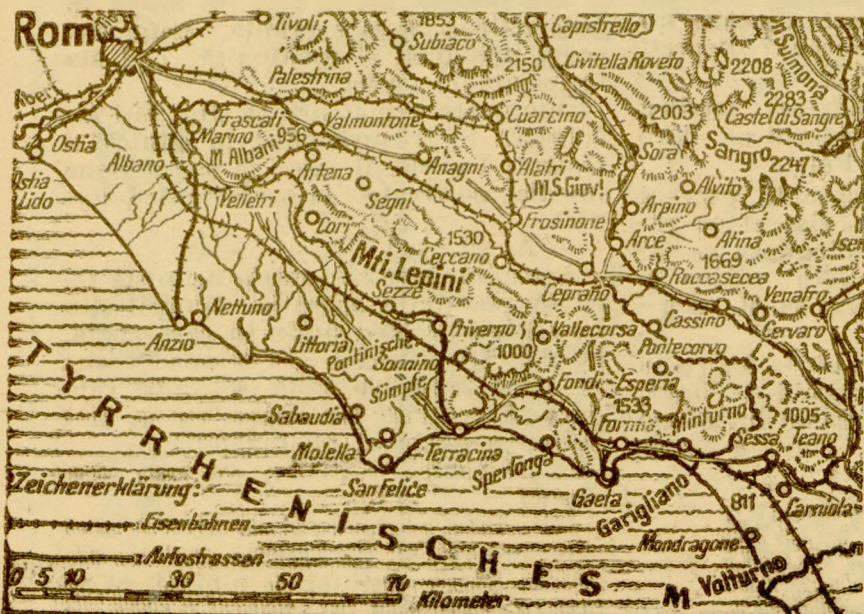
Deși numele orașului pare fără îndoială în legătură cu cel al vinului, este greu de imaginat că aici, pe malul Bugului superior, în marginea câmpiei ucrainiene deschisă tuturor vânturilor, vor fi fost vreodată vin. Poate cel mult să fi fost aici pe vremuri vreun târg mare de vinuri moldovenești, dar nici asta nu poate fi dovedit. În secolul al 14-lea, Vinitza, dintr-un mic sătuleț cum era pe atunci, ajunge cetate ridicată împotriva năvălitorilor de to felul. Cu cât se înălțau vremurile, cu atât creștea mai mult în jurul cetății un orașel în care adunau toate bogățiile Podoliei, dintre Nistru și Bug. Înflorirea orașului a atras pe călugării iezuiți, cărora li se datorase o serie de construcții ridicate de meșteri italieni și germani, cari dau și azi orașului un caracter istoric și chiar european. S-au adunat aici cu vremea biblioteci, arhive și colecții de artă prețioasă, păstrate în ciuda tuturor năvălirilor războaielor și revoluțiilor.

La poalele vechii cetăți vremurile noi au văzut răsărind sumedenii de fabrici de spirit, șiruri întregi de mori și mai ales o industrie a zahărului, care a făcut să se vorbească de „aurul alb” al Podoliei.

La începutul secolului al 20-lea s-au descoperit zăcămintele de fosforit în forma unor bile caldă, întinse de mătase ouălelor de găscă și care au adus în început împrăștiate pe câmpurile lucioase. Bolșevicii au ridicat o uriașă fabrică pentru exploatarea lor, dar au avut marea decepție să constate că după câțiva ani zăcămintele s-au epuizat și fabrica a rămas fără materie primă. S'a ajuns astfel să se aducă la Vinitza minereu tocmai din Laponia. O altă experiență bolșevică a dat faliment la Vinitza, unde s-au înființat abatoare mari pentru fabricarea „Bocnului” atât de apreciat de englezi. Conjunctura a trecut însă și abatoarele au rămas și ele pustii.

Orașul Vinitza are o facultate de medicină celebră prin aceea că aici s'a încercat întâia oară, în 1810, de către anatomistul și chirurgul Nicolae Ivanovici Pirogov, întrebuintarea anesteziantelor în timpul unei operații.

Sovieticii au reușit să facă din Vinitza celebră prin uriașele morminte colective descoperite anul trecut, în care și-au găsit moartea mii de ucrainieni. Azi bătăliele se apropie și se depărtează de Vinitza, făcând-o să intre în actualitate, datorită numai situației sale geografice.

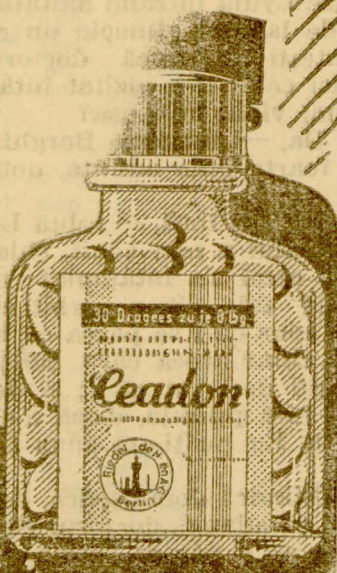
Mapa teatrului de operații din Italia, inclusiv sectorul Nettuno-Roma unde au debarcat recent anglo-americanii.

Mai întâi turburări intestinale,
apoi turburări generale,

aceea
care luat d
imp CEADO
regulator
biologic al
funcțiunilor
intestinale.

Ceadon

University Library Cluj

CURIOZITĂȚI

Fabricarea mașinilor de scris

Războiul a exercitat o mare influență asupra mașinilor de scris, ale căror piese au fost normalizate pe o întinsă scară. Pe de altă parte, numărul de modele a fost mult redus. Aceste măsuri au permis într-un mod vizibil creșterea producției. Fabricile au trebuit să se specializeze în producții determinate. În același timp

au fost construite noi mașini care au făcut posibilă îndeplinirea unor sarcini speciale. Astfel există și o mașină care permite efectuarea rapidă a graficelor. Aceste mașini speciale nu sunt fabricate decât pentru lucrările de importanță militară, astfel că nu pot fi date în prezent în comerț.

Plopul, sursa de celuloză

În 1937 a fost creată la Breslau o pepinieră de plop, care în urmă servit apoi de model pentru întreaga Germania.

După un răstimp de numai patru ani plopul acestei plantații atinsese înălțimea unor pini de 25 ani. Acest re-

zultat a fost punctul de plecare al unei producții masive de celuloză de foarte mare importanță pentru industria germană, căci plopul furnizează pe an de 4-5 ori mai multă fibră textilă decât fagul. În prezent se fac încercări pentru a se obține o cantitate și mai mare.

Prima școală de maternitate

La Lipsa s'a deschis prima școală de maternitate a Căilor Ferate Germane. Această școală a fost creată în scopul să ofere femeilor și tinerelor fete care nu pot asista la cursurile școlilor de mame obișnuite din cauza activității lor în cadrul căilor ferate, posibilitatea să se perfecționeze în toate domeniile casnice și educative. Cu prilejul deschiderii

acestei școli, directorul competent al direcțiunii locale a subliniat că femeile s'au dovedit ca niște colaboratoare excelente în serviciile căilor ferate. Actualmente se găsesc multe femei care ocupă posturi importante de controloare, conducătoare, etc. Alte școli asemănătoare vor fi deschise în celelalte orașe germane.

ca dv. ați stăruit să viu înainte de a face nunta.

Lydia îl privi mândră în ochi.

— Dv. îi veți spune adevărul. Căci, am să-l spun și eu.

— Că nu v'ați încrezut în mine?

— Exact.

Falci strânse din umeri, zâmbi.

— V'ar putea strica asta. Și eu nu vreau. Dacă ați vrea să amânăm vizita până după nuntă, poftim, eu ași fi dispus să viu mai târziu.

— Nu, — făcu, mai mult cu gestul decât cu glasul, Lydia, sufocată de mânie, cu fața roșie de ciuda pe care i-o căsuna generozitatea aceea aparentă a medicului; și-i făcu cu mâna semn să treacă.

Silvio Borghi așteaptă nerăbdător în camera lui.

— Uite e aici doctorul Falci, Silvio, — zise Lydia intrând agitată. — Am avut de lămurit dincolo un echivoc. Îți amintești și tu că doctorul a spus, atunci când te-a vizitat întâi, că vroia să mai vină, nu-i așa?

— Da, — răspunse Borghi. — Imi aduc foarte bine aminte, domnule doctor!

— Nu știi încă, — reluă Lydia, — că dumnealui a mai venit, chiar în dimineața când s'a întâmplat nenorocirea mamei tale. Și a vorbit cu mine și mi-a spus că i se părea că boala ta nu ar fi chiar aceea care atâtia alți medici au declarat că e; și de aceea nu ar fi fără putință, după d-sa, vindecarea ta. Eu nu ți-am spus ție nimic de asta.

— Fiindcă domnișoara, desigur — se grăbi să adauge doctorul Falci, — fiind vorba de o părere plină de îndoială exprimată de mine, într'un moment ca acela, în termeni foarte vagi, o considera mai mult ca un soi de mângâiere, ce ași fi vrut să v'o aduc, și nu-i prea dădea greutate.

— Asta e ceea ce am spus eu, dar nu cecace gândiți dv., — răspunse Lydia, repede și mândru. Silvio, d-l doctor a bănuț, ceea ce de altfel e adevărat, că n'a fost chemat pentru că eu nu ți-am pomenit nimic de vizita d-sale; și a vrut să vină, spontan, înainte de nuntă, pentru a-ți da îngrijirile sale, fără nici o plată. Acum n'ai decât să crezi și tu, Silvio, că ași fi vrut să te las orb, ca să mă iei tu în căsătorie.

— Ce spui, Lydia? — izbucni orbul.

— Păi da, — reluă ea repede, cu un răs straniu. Și poate fi și adevărat, căci, de fapt, numai datorită acestei slări eu ți-ași putea deveni...

— Ce spui? — repetă Borghi, înterupându-l.

— Lasă, o să-ți dai seama de asta, Silvio, dacă d. doctor Falci o să isbutească să-ți redea vederea. Vă las.

— Lydia! Lydia! — chemă Borghi.

Dar ea ieșise, trăgând ușa cu violență.

Fugi și se aruncă pe pat, mușcând perna, furioasă, după ce izbucni în plâns nestăpânit. Indată ce prima furie îi trecu, rămase nemiscată ca speriată de propria-i conștiință. I se părea că tot ce spusese medicul, în felul său rece și mișcător, ea mai de mult timp își spusese sieși, sau mai bine zis că cineva din ea i-o spusese; și că ea sfârșise prin a nu da ascultare acelui glas. Da, întotdeauna își amintise ea de doctorul Falci, și de fiecare dată ce chipul lui îi apărea în minte, ca o fantomă a unei remușcări, ea îl respingea cu o injurie: „Șarlatanul!” Pentru că — de ce să mai tăgăduiască de acum — ea vroia, vroia tocmai ca Silvio să rămâie orb. Orbirea lui era o condiție strict necesară dragostei ei.

VOCEA

(Urmare din pag. 12)

Căci dacă mâine el și-ar fi redobândit vederea, frumos cum era, tânăr, bogat, de neam mare, la ce ar mai fi luat-o pe dânsa? Din recunoștință? Din milă? A, pentru altceva nimic, desigur! Prin urmare, nu, nu! Chiar să fi vrut el; ea, nu; cum ar fi putut primi, ea care îl iubea și nu-l voia pentru altceva? ea, care în nenorocirea lui vedea justificarea dragostei ei și, într'o măsură, o scuză în fața răutății celorlalți? Poți să te tângui așa dar astfel cu propria ta conștiință ajungând până acolo încât să-ți întemeezi fericirea ta pe nenorocirea altuia? Ea, ce-i adevărat nu crezuse atunci că acela, adversarul ei de acum, putea face minunea de a reda vederea lui Silvio al ei; nu o credea nici acum; atunci pentru ce tăcut? Cu adevărat din motivul că nu crezuse că putea să aibă vreo încredere în medicul acela? sau din motivul că îndoiala ce și-o exprimase el și care ar fi fost pentru Silvio o rază de speranță, ar fi însemnat pentru ea moartea, moartea dragostei ei, dacă s'ar fi dovedit bună? Chiar și acum mai putea crede că iubirea ei ar fi fost de ajuns să compenseze orbului vederea lui pierdută; mai putea crede că, chiar în cazul când el, printr'o minune și-ar fi recăpătat vederea, nici acest dar uriaș, nici toate plăcerile ce și le-ar fi putut plăti cu avuția lui, nici dragostea oricărei femei, nu i-ar fi putut împlini pierderea dragostei ei. Dar acestea erau rațiuni pentru ea, nu pentru el. Dacă ea ar fi mers să-i zică: „Silvio, tu trebuie să alegi între dorul vederii și dragostea mea...” desigur că el i-ar fi răspuns: „Și pentru ce vrei să mă las orb?” Așa, numai în legătură cu nenorocirea lui, era cu putință fericirea ei.

Se ridică deodată în picioare, ca la o chemare bruscă. Mai ținea încă vizita, dincolo? Ce spunea medicul? Ce gândea el? Avu dorința de a merge în vârful picioarelor ca să tragă cu urechea la ușa pe care ea singură o închisese; dar se stăpâni. Iat-o, rămasă de astălaltă parte a ușei. Ea singură, cu mâinile ei a închis-o pentru totdeauna. Dar putea oare să accepte oferta veninoasă a doctorului? Ajunsese chiar să-i propue amânarea vizitei până după nuntă. Dacă ar fi acceptat... Nu! Nu! Și încrâncenă cu desgust. Ce târg infam ar fi fost! Și după aceea? Dispreț! n'ar mai fi fost iubire...

Auzi ușa deschizându-se; tresări; fugi instinctiv spre coridorul pe care ar fi trebuit să treacă Falci.

— Am reparat, domnișoară, excesul d-tale de sinceritate, — zise el cu răceală. M'am întărit în diagnoza ce făcusem. Marchizul va veni mâine la clinica mea. Mergi, mergi la el, te așteaptă. La revedere.

Îl urmări cu ochii până la ieșire în fundul coridorului, ca secată de vlagă, istovită; apoi se auzi glasul lui Silvio care o striga dincolo: simți o amor-

teală prin tot trupul; era să cadă; își duse mâinile la obraji, ca să oprească lacrimile; intră.

El o aștepta, sezând, cu brațele deschise; o strânse la piept tare, tare, și-și strigă fericirea, ca numai pentru dânsa vroia să-și recapete vederea, ca s'o vadă pe ea, draga, frumoasa, dulcea lui logodnică.

— Plângi? De ce plângi? Dar plâng și eu, tu nu vezi? A, câtă bucurie! Am să te văd... am să te văd! Am să pot vedea!

Fiece cuvânt era o moarte pentru ea; și, cu toată bucuria, el își dădu seama că plânsul ei nu era la fel cu al lui și atunci prinse a-i zice că desigur, o! că nici el desigur, într'o zi ca aceea, de atunci, n'ar fi dat crezare vorbelor medicului, dar acum treacă! la ce să-și mai facă sânge rău? Zi de sărbătoare! Piară tristețile! piară toate gândurile, afară de unul, acesta: că deacum fericirea lui avea să fie întreagă, fiindcă avea să-și vadă logodnica. Nu-i rămânea ei decât să pregătească în tihnă cuibul lui; căci trebuia să fie frumos, ca un vis, cuibul acesta, pe care el avea să-l vadă cel dintâi din toate lucrurile. Da, făgăduiala că va eși dela clinică cu ochii bandajați, și că-i va deschide întâiaș dată acolo, în cuibul lui.

— Vorbește-mi! vorbește-mi! Nu mă lăsa numai pe mine să vorbesc!

— Te obosește?

— Nu... Mai întreabă-mă odată: „Te obosește?” cu vocea asta a ta. Lasă-mă s'o sărut, aici, pe buzele tale, vocea asta...

— Da...

— Acum, vorbește; spune-mi cum ai să-mi aranjezi cuibul.

— Cum vrei?

— Da, eu nu te-am întrebat nici o dată nimic până acum. De aceea nu vreau să știu, nu, nu vrea să știu nimic, nici de data asta. Fă cum știi. Va fi pentru mine o uimire, o vrajă... Dar întâi n'am să văd nimic, decât: pe tine!

Ea își înăbuși plânsul disperat, cu hotărâre, se însenină și ingenunchiând în fața lui, ținându-l aplecat spre ea, îmbrățișat, începu să-i vorbească de iubirea ei, lângă urechea lui, cu o voce nădădind mai dulce și mai fermecătoare. Dar atunci când el o strânse înflăcărat și amenința să n'o mai lase, se desprinse dintr'odată și se îndreptă mândră, ca într'o biruință supra ei înșiși. Iată: si de data asta ar fi putut să-l lege indisolubil de ea. Dar nu! Pentru că ea îl iubea.

Toată ziua aceea, până noaptea târziu, îl îmbătă de glasul ei, sigură; căci el era încă în besna lui; în besna în care sclipa deja speranța, frumoasă ca și imaginea ei închipuită ce-i sta întipărită în suflet.

Dimineața următoare ea ținu să-l însoțească în trăsura până la clinică și lăsându-l acolo, îi zise că se va pune imediat pe treabă, ca o rândunică zornică.

— Ai să vezi!

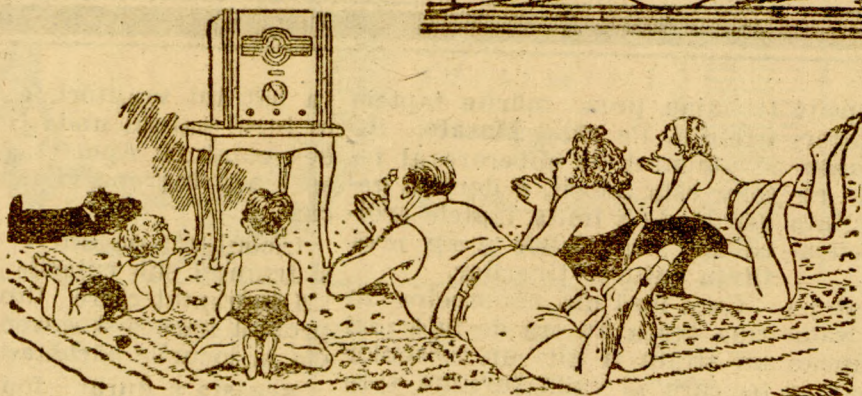
Așteaptă două zile într'o neliniște teribilă, rezultatul operației. Când îl știu fericit, mai zăbovi puțin în casa goală, i-o pregăti cu drag, și-i trimise vorba că, dacă vroia s'o vadă, să aibă răbdare câteva zile; nu venea, ca să nu-l agite, că doctorul nu îngăduia...

— Se poate? — Ei fie, va veni dar atunci...

Își adună rochiile, și în ajunul zilei când el avea să părăsească casa de sănătate, plecând neștiută de nimeni, ca să lase în memoria lui numai o voce, pe care el, leșit din întunecime, avea s'o caute pe multe buze zadarnic.

HUMOR

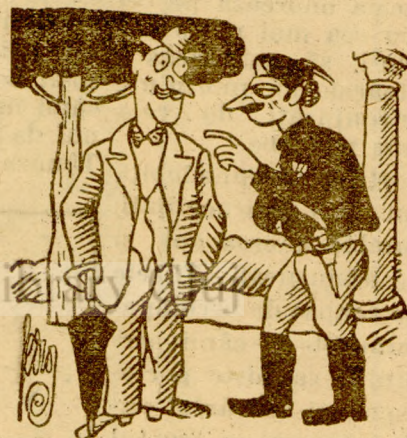
Poveste fără cuvinte

— Domnule, ce dorește?
— Am uitat pentru ce am venit...

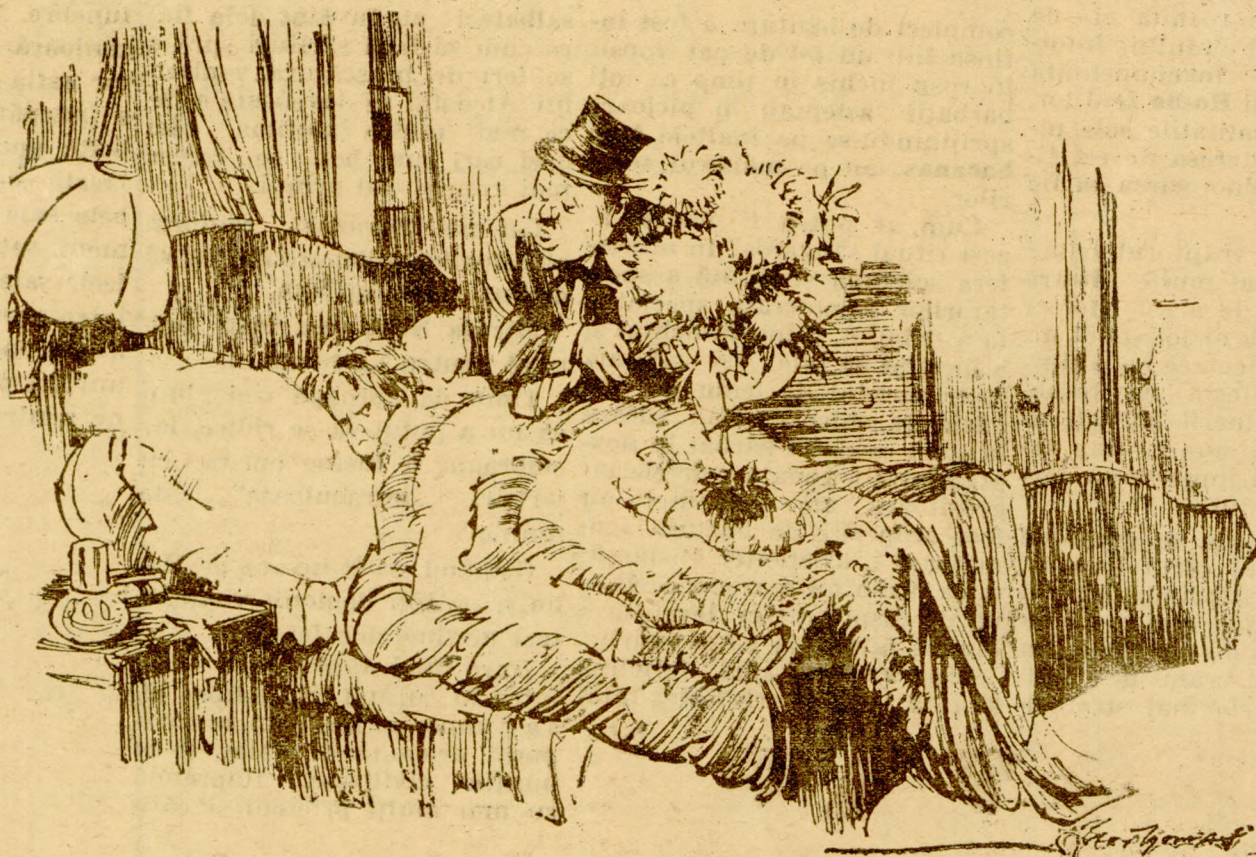

— I-am spus că nu vreau să-mi înșel bărbatul. Și ca să-i dovedesc m'am dus la el acasă.

— Punga sau viața!...
— Care vrei...

H
U
M
O
R

H
U
M
O
R

— Ingerașule, azi e ziua ta și toată noaptea ți-am căutat niște flori...

VIRTUTEA FEMEII

Călătorul naiv care are asupra virtuții femeilor păreri cu totul europene, își va putea cu greu reveni din uimire când va descoperi cum este tratată femeia în unele regiuni din Peru. Poate o întâmplare din sânul unui trib de indieni peruvieni îl va scuti de această surpriză și îl va face să cugețe că morala este în fond „O chestiune de latitudine”.

...Era la Ticunasi, unul dintre cele mai ciudate triburi din Peru, pe care nimeni nu îndrăznește să-i numească sălbatici, cu toate că se poartă cu figurile vopsite și își fac giuvaeruri din dinți de panteră. Ticunasi, cred, întocmai ca vechile rase, în menținerea sufletului în corp, după moarte și de aceea onorează pe cei decedați cu cea mai mare stimă lăsându-i să putrezească în încăpătoarelor lor morminte solitare înconjurați de cele mai scumpe podoabe.

Dacă morții sunt împodobiți, cei vii sunt mult mai neglijati. Bărbații umblă adesea goi și femeile de asemenea. Fiicele tribului au coapse de necomparat în frumusețe și sâni perfecti, rotunjiți ca niste portocale proaspete și cu vârful puțin ascuțit întocmai ca fructul delicios de **chonta**.

Acesta era și portretul exact al dragălașei Naho, o mică Ticună în vârstă cam de paisprezece ani. Naho era o fată fermecătoare, cu rochița ei de pânză în jurul brăului; întotdeauna era ingenunchiată sfios în fața lui **Ho-ho** zeul lor, dar cu toate calitățile sale nimeni nu se interesa de ea, fiindcă avea nenorocirea să fie fecioară.

În toți anii vrăjitorul tribului vindecă mai multe dintre fetele Ticune de acest defect îngrozitor, însă niciodată el nu avusese încă deaface cu o ființă atât de perfectă ca Naho. Tot deaceia tinerii bărbați ai tribului, adică ziua ce este socotită cea mai importantă sărbătoare a anului.

Cu zile înainte se pregătea bere de mei al cărui ferment îi ducea pe războinici într'un paradis de fapte eroice. De asemenea, coliba de sacrificiu era împodobită cu cranii de mai-muță și cu cele mai străluci-

toare pene de păsări vopsite în șapte culori. Bărbații încercau cu ajutorul culorilor de **achonta** să-și facă fața la fel de roșie ca a eroilor eterni în timp ce femeile se fardau cu delicatețe.

Un pictor-artist a trasat pe fiecare sân al micuței Naho câte un șarpe; aceștia se uneau pe axa pieptului întocmai ca o ghirlandă de flori. În buza inferioară a tinerei fete, acolo unde era de mult făcută gaura necesară agățării de podoabe, mama sa a pus o pană multicoloră ce îi da un farmec deosebit. Toate rudele fetei au adus băuturi care trebuiau bătute în ajunul mării sărbători. Abia după a șasea zi de băutură Mica Naho trebuia în sfârșit să fie eliberală din povara virginității sale.

O aristocrată a tribului, a sosit solemnă și fardată după când în mână un fel de pumnal de lemn cu lama ascuțită. Tânăra fată aproape amețită

trebuiau prea mărite faptele tribului. Pe când **Masato**, instrumentul de eliberare al fetelor este folosit, o dorință generală de a imita faptele eroice ale strămoșilor trdce prin ființa tuturor tinerilor.

Cum însă din nenorocire în ziua aceea nu era de față nici un străin și nici un prizonier pe care să cadă furtuna spre a se arăta copiilor cum se despică un cap de om dintr'o singură lovitură de secure, fiecare a început să se laude cu faptele strămoșilor și cu virtuțile de neegalat ale familiei sale. Acest fapt ca de obicei trebuia să se sfârșească prost, căci curajul se dovedește în luptă. Astfel se explică ușor de ce bătația a devenit generală în fața micului crâng ce înconjura coliba frumoasei Naho. Indieni suflă în teribilele lor **barbacanos**, bastoanele îngăurite purtătoare de moarte. Micile săgeți otrăvite ce pornesc, își ating adesea ținta deși acești

va bătrâni vrăjitori, a dansat în jurul patului unde Naho ședea cuminte. Apoi el a plecat spre a-și îngropa viața de flăcău.

Inconjurat de tineri voinici și frumoși sub culorile lor, el s'a îndreptat către fluviul apropiat spre a-și dovedi dibăcia în jocurile bărbătești.

Aceasta a durat două zile; două zile pline de fapte eroice, în care timp pădurea Amazoanelor a răsunat de strigătele sălbaticale ale indienilor ce vânau. Apoi, la fluviu soțul micuței Naho și-a dovedit și mai bine dibăcia. Cu lancea de **chonta** în mână lovea peștii cei mai repezi și apoi se lua la întrecere de înot cu cei cari îi scăpau prinzându-i cu mână și aruncându-i pe mal.

Peste un timp el se întorcea încărcat de trofee, de pene prețioase și de pești onăți, reintrând în sat, a fost mirat că nu aude mugetul trompetelor de corn de bou cu care flăcăii tribului trebuiau să sărbătorească înapoarea sa...

A aflat în curând pedeapsa zeilor: Din ajun Naho era moartă fiindcă voise să fie femeie prea repede.

Un sălbatec viteaz nu plânge. Deaceia soțul a insultat cu voce tare pe **Ho-ho**, care nu a știut să îndepărteze spiritele funebre. Intreaga familie înconjoară pe moartă. Un vrăjitor suflă asupra celor vii spre a îndepărta de ei primejdia bolii; apoi micuța Naho este lăsată singură printre podoabele sale strălucitoare. Deasemeni, soțul i-a lăsat toate trofee sale și în curând fericită între aceste podoabe ea va fi dusă departe într'o poiană tălmuită a pădurii unde va rămâne pentru veșnicie...

DRAMA FECIOAREI NAHO UN RITUAL SÂNGEROS

complect de băutură a fost întinsă într'un fel de pat vopsit în roșu închis în timp ce toți bărbații așteptau în picioare sprijinindu-se pe înaltele **barbacanos** sau pe mânerul securilor.

Cum ar putea fi descris acest ritual sângeros? În atmosfera solemnă și tăcută a spectatorilor aristocrata specializată a tribului, a ingenunchiat și a început să taie. Isi mânua instrumentul de lemn cu dibăcie de chirurg fiind adesea brutală ca și un bărbat în noaptea nunții. Indată urletele îngrozitoare ale pacientei au fost acoperite de bucuria sgomotoasă a asistentei. Însfârșit, mica Naho nu mai era o virgină de disprețuit ci devenise o tânără fată gata să se mărite.

Cine avea să aibă fericirea să o ia în căsătorie? Mai întâi

sălbateci au învățat dela fiare cum să facă sărituri spre a se feri de mușcătura veninului. Alcoolul se dovedește a face mai multe victime, căci acei cari sunt beți se feresc mai greu și cad primii.

Cel mai îndrăzneț, conform obiceiurilor milenare merită să devină soțul lui Nah.

Micuța Naho, era însă bolnavă pentru un moment.

Timp de aproape trei luni ea nu a putut să se ridice, iar emoragia îi fusese oprită cu ierburi „miraculoase” de munte.

Gemând, ea îl invoca pe **Ho-ho** și pe toți demonii vindecători ai tinerelor fete.

Între timp, tânărul soț ce va intra în curând în coliba ei, s'a comportat așa cum se comportă orice tânăr chiar și la nunțile civilizate. Împreună cu mai mulți prieteni și câți-

O POVARĂ LA TICUNASI, ÎN PERU

UN FOARTE INTERESANT REPORTAJ DIN VIAȚA TRIBURILOR DIN AMERICA DE SUD